

Podmaniczky Szilárd

Hutchinson rugói

VII. fejezet

Valentin akkor este hiába várta Flüelent. Fél nyolcig kereste a sétálók között. Fél nyolckor szégyentől kísérve hazaindult. Megállt egy pizzéria előtt, üresen bámulta a kiragasztott étlapot. Még egy kis haladéket adott.

A friss pizza sem tudta elnyomni a gondolatot, hogy óriási hibát követett el. Flüelen ma este Malbummal tart megbeszélést, ahol eldöntik, Valentin sem alkalmas a feladatra. Egy férfi a sok közül, aki nem bír magával. Flüelen az örök próba. Csábít és eltaszít. Bár az is igaz, hogy az égadta világon semmi nem történt, beszélgetni akart vele.

Valentin fölballagott a hosszú emelkedőn, a kapuból Kiwi ablakát figyelte. Leeresztett redőny és sötétség. Minden bizonytalansággal depressziós. Nem bírja a fényt, csak a zárt sötétséget. Arra gondolt, most újra bekopog hozzá.

Ott állt az ajtó előtt és emelte az ujját. Az ajtó résein át édesség szaga szivárgott, meleg édességé. Csokit sütsz?

Valentin sarkon fordult, elég a napi egy visszautasítás.

A szobában fölütötte a gépet, Ben válaszát remélte. Az üzenet ablaka üresen állt. Már jó ideje itt vagyok, mégsem jöttem rá semmi érdemlegesre, gondolta.

Valentin nem nyughatott, a karszék recsegése most idegesítette. Kabátot húzott és belevágott az éjszakába. Szerette volna ma mindenestül összetörni magát.

Visszatért a partra a pizzériához. Megivott egy sört, aztán sonkás pizzát rendelt. Ismeretlen dzsessz szólt, a vendégek többsége olaszul beszélt. A szemüveges, szőke pincérnő arcán olyan vékony és sima volt a bőr, hogy átütöttek rajta a kék erek. Mint egy kislány arca, aki most pincérnőt játszik.

A mellette lévő asztalnál két fotelt is betöltő fiatal lány ült, vele szemben soványka barátnője. Csendesen beszélgettek, miközben a vékony lány adagját is a másik ette meg. Bort ittak, az asztalon gyújtott gyertyák fénye sárgára festette a poharakat.

A bejáratnak háttal magányos nő tűnt föl, helyet keresett. Mikor felé fordult, Valentin egyenesen a szemébe nézett. A nő megindult felé, aztán a pincérnőnél megállt, s vékony ujjával Valentin asztala felé mutatott. A pincérnő hóna alá csapta a tálcát és az asztalhoz lépett.

---

* A regény előző fejezeteit folyóiratunk 2006. októberi számában közzeltük. (A Szerk.)

– Elnézést, uram, telt házunk van. Megengedné, hogy a hölgy a maga asztalához üljön?

Valentin bólintott, s nem tudni, pontosan miért, nagyon öregnek érezte magát. Talán mert ifjabb korában soha nem ültek lányok az asztalához.

A nő lesütött szemmel köszönt, féloldalt ülve zavartan pakolászott a táskájában, a vacsorázókat figyelte.

Két deci bort rendelt, és egy tál spenótos gnocht.

– Rágyújthatok? – kérdezte zavartan Valentint.

– A szabadban vagyunk – válaszolt a nőnek, behúzott a sörbe, szájáról ujjával törölte a habot, s messzire nézett a sötéten hullámozó tó fölé.

A nő furcsa frizurát viselt, úgy volt föltűzve a haja, hogy az nyomonkövethetetlen. Szépen dohányzott és kicsit fázott. Vékony, fehér ujjai között hatodik ujjnak látszott a cigaretta.

A nő továbbra is zavarodottan nézte a vacsorázó tömeget. De akkor minek ült ide? Valentin a legegyszerűbb mondatot kereste, amivel megszólíthatja.

– Régóta dohányzik?

A nő fölkapta a fejét, hunyorított, mintha a gyertyafényben nem látná pontosan, honnan jött a kérdés. Gondolkodott.

– Öt éve.

– Honnan tudja ilyen pontosan?

– Akkor halt meg az apám.

– Elnézést, tapintatlan voltam.

– Dehogyan – mosolygott a nő –, ezek tények.

A kék eres pincérnő kihozta a bort, megterítette, s egy perc múlva a spenótos gnochi is az asztalon gőzölt.

– Még soha nem ettem ilyet – mondta Valentin.

– Kóstolja meg!

Valentin fogpiszkálóra szúrta egy gombócot, belemártotta a fokhagymás spenótba.

A nő zavara enyhült, percenként mégis körülnézett, mintha ismerőst keresne, vagy inkább azt, aki őt fölismeri.

– Nyaralni jött vagy itt lakik? – kérdezte Valentin.

– Nem egészen, vagyis egyik sem. És maga?

– Ösztöndíj, írok – válogatta össze a legegyszerűbb szavakat.

A nő meghökkenve csodálkozott.

– Itt?

– Itt – mondta Valentin, de aztán nem szólt egy szót sem. Zavarta a nő nyugtalansága, ahogy félig vele beszélt, félig idegesen a körülöttük lévő társaságot figyelte. – Mi baj van? – kérdezte végül Valentin.

– Semmi – válaszolt a nő.

Valentin a sörbe kortyolt, a sötét víz felé fordult újra, mutatva, csöppet sincs ínyére a képmutatás legszerényebb formája sem. A csillagokat nézte, levette a szemüvegét, megtörölte, majd intett a pincérnőnek.

A nő szájában megállt a falat, mintha szeretné, hogy hirtelen lett ismerőse vele maradjon.

– Még be sem mutatkoztam – tolta oldalra szájában a gombócokat, kinyújtotta a kezét, megemelte a fenekét. – Franziska.

Valentin elmotyogta a nevét, a pincérnő megérkezett. A számla helyett még egy sört kért. Egy pohár bort Franziskának.

Valentin összegezte eddigi beszélgetésüket, és úgy döntött, mégiscsak a legtapintatlanabb résznél folytatja.

– Miben halt meg az apja öt évvel ezelőtt?

– Öngyilkos lett.

– Itt?

– Itt, nem messze.

– Pedig nekem nem úgy fest ez a város, ami rojtosra koptatja az idegeket. Vannak ennél sokkal borzalmasabb vidékek is.

– Az lehet, de ő itt élt – mondta Franziska.

– És hogy csinálta? – kérdezte Valentin, ameddig ízlése engedte.

Franziska szájában megállt a falat, a villa megmerevedett a kezében, mint aki támadni akar. Valentin hátradólt.

– Nem hallott róla? – kérdezte a nő.

Valentin elmosolyodott.

– Én innen több mint ezer kilométerre élek.

– Az egész világban híre volt, mindenütt írtak róla – mondta a nő, s most valamivel idegesebben folytatta az evést, megtörölte a száját, bort ivott rá.

– Géppisztollyal fejbe lőtte magát. De előtte még megölt tizennégy embert, tizennégyet megsebesített, itt, a parlamentben.

Valentin az asztalra könyökölt, a homlokát fogta, eltakarta az arcát. Nagyon nem tudott mit mondani.

– Bekattant, hajtotta az igazát – folytatta a nő. – Előbb valami apróságon poccent be a busztársaságnál, de sehol nem adtak neki igazat. Végül az egész világ összeesküdött ellene, és nem bírta tovább.

– És maga? – kérdezte Valentin.

– Én se bírtam tovább. El kellett mennem innen. Mindenki ismert, és mindenki látta rajtam, hogy annak az embernek a lánya vagyok, aki megölt tizennégy embert. Apát, testvért, rokont.

– És most jött vissza először?

– Most – mondta Franziska.

– De miért?

– Nem tudom. Talán csak tudni akartam, megismernek-e még. Vagy hogy rájöjjenek valamire, amivel megérthetném, mi történt valójában.

– És megismerték?

– Nem tudom. Valaki biztosan.

– Maga bűnhődik az apja miatt – mondta Valentin.

– Nem bűnhődöm, de rettenetesen nyomaszt.

– Az ugyanaz.

Franziska szájában megállt a falat, letette a villát a tányérba.

– De ugye nem akarja megírni, hogy itt jártam?

– Fogalmam sincs, hogy mit fogok megírni – mondta Valentin.

- Esküdjön meg!
- Soha semmire nem esküszöm.
- Rohadt szemét! – mondta Franziska, szája sírásra görbült, de nem sírt, elnézett a legbiztosabb helyre, a víz sötétjébe.
- Nyugodjon meg, nem azért jöttem, hogy erről írjak. Higgyc el, nagyon kérem – mondta Valentin, annak ellenére, hogy ittléte alatt ez volt az első említésre méltó eset, ami fölkelte érdeklődését. S akkor Malbumra gondolt, mert nyilvánvalóvá vált, miért hangsúlyozta olyan nagy nyomatékkal a krimi. Mert biztos volt benne, hogy lesz krimi. Mert volt. Csak meg kell találni a módját, hogyan illeszthető bele egy történetbe. Ez lenne a dolgom? Morgott magában Valentin. Tizennégy plusz egy hulla, nem neki való. És most mégis, a leghetlelenebb véletlen sodorja elé ezt a nőt, aki Windmühle történetének legvéresebb mézárósának lánya, s aki maga sincs híján az indulatnak. Ebbe nem mehetek bele, zsákutca, gondolta Valentin.
- Vagy színjáték? Meg van szervezve. Flüelen nem jön el este, helyette megérkezik a mézáros lánya, hogy szaftos történetet tálaljon az írónak. Nem hiszem el, hogy ez a nő pont az én asztalomhoz pottyan le az égből. Ennek annyi a valószínűsége, mint...
- Ne haragudjon, elragadtattam magam – szakította félbe Franziska Valentin gondolatát –, maga nem tehet semmiről, és arról ír, amiről akar.
- Tudja, van bennünk valami közös – mondta Valentin. – Maga az apja halálának akar értelmet adni, vagy valamiképpen elrendezni magában, én meg arra szeretnék rájönni, miért vagyok itt. Miért választott ki az Alapítvány kétszáz író közül, és mi a dolgom? Senki nem ad, nem képes választ adni. Se magának, se nekem. Keresünk. Maga megtalált engem, én meg a történetét. Nem akarom megírni az apja halálát, de talán rajta keresztül közelebb juthatok ahhoz, amit keresek. Maga viszont, szóval, nem tudom.
- Maga az egyetlen, aki itt szóba áll velem – mondta Franziska.
- Például. Apróság, de nagy dolog – folytatta Valentin. – Mindketten eljöttünk ide, várva, de semmit nem remélve, és most mégis kaptunk valamit.
- Franziska nagyot fújtatott, a pincérnő elvitte a tányért.
- Lehet, hogy igaza van. De ennyi. Ennél én nem látok tovább.
- Nem is kell. Mégis mennyivel nyugodtabb.
- Franziska cigarettás dobozt húzott elő táskájából, Valentin elé tartotta. Valentin kivett egy szálát és a füle mögé rakta.
- Hosszan ültek szótlánul, a füst lustán gomolygott a levegőben, a gyertya a tányérra égett, a vendégek egy része hazaindult. A víz felől hűvös levegő szállt a teraszra.
- Van hol aludnia? – kérdezte Valentin.
- Egy hotelben vettem ki szobát – mondta a nő, elnyomta a cigarettát, intett a pincérnek. – Tudja, én nem szoktam olvasni. Inkább csak újságot. Most mégis kíváncsi lennék, miről ír.
- Arról, amiről az újságok. Csak másképp. Legalábbis azt hiszem. Ami megtörténik velem, mással, vagy épp magával, ha szükségét érzem leírni.
- Nincs valami lefordítva, amit elolvashatok?

– Nem igazán. Apróságok, nem merném azt mondani, hogy jellemzőek.
– Most szerénykedik.
– Ellenkezőleg. Olyan nagyképű vagyok, mint még soha. Mégis csak erre futja.

A pincérnő kihozta a számlát, Franziska fizetett, fölállt az asztaltól, kezét nyújtott.

– Isten áldja – mondta.
Valentin nem fogadta el a kézfogást.
– Ne így! Holnap mit csinál?
– Elutazom – mondta a nő.
– Vissza a száműzetésbe?

Franziska elnevette magát, megfogta Valentin kezét, megrázta, mint egy rongybabát, aztán sarkon fordult és kísért a székek között.

A pincérnő karba font kézzel nézte Valentint a pult mögül.

Egy közeli fára feketerigó szállhatott, és valamit nagyon el akart mondani, be nem állt a szája reggel hat óta. A harangok is megkondultak, rázták az ágyat, a falakat.

Valentin füttyszóra, harangzúgásra és erős dohányillatra ébredt. Fölkelt, az ágy dohányszemcsékkel teleszórva. Füle mögé nyúlt, ahová tegnap a cigarettát dugta. A filter a kispárna gombjára akadva lógott. Lerázta a földre, lesöpörte. Fölkúszott térdrel az ágyban, a tó felé futó fényes utcára nézett, a másik, hegy felőli ablakban még sötét volt.

Fölkelt, állva az asztalra támaszkodott, új lapot hajtott a noteszben, és följegyezte pár szóval az estét. Nehéznek érezte a lábát, karját, a csontjait, mintha Franziska az este minden súlyt átadott volna neki, ami idáig nyomasztotta.

Valentin hosszan állt a forró víz alatt, a fürdőszobát sűrű pára lepte el. Megtörölközött és felöltözött, találmra elővett pár dobozt a hűtőből. Sajtot, paprikát, kenyeret szelt, s valahogy minden falatban ugyanazt érezte. Eszik és eszik, de nem telik a gyomra.

Visszapakolt a hűtőbe, és elindult a városba, amerre eddig még nem járt.

A központtól néhány percre betért egy mellékutcába, mely láthatóan széles, szabad területre nyílt. Az utcán vasúti sín vezetett át az állomás felé, amolyan ipari vágány. A nap ragyogóan sütött, a sínek rozsdásan fénylettek, érezte a rozsdás maró illatát.

A sín másik oldalától nem messze fából készült barakkok húzódtak. Autók jöttek és mentek, megrakva régi holmival, szeméttel, zsákokkal.

Valentin csakhamar rájött, szeméttelre tévedt, Windmühle egyik legkülönlegesebb helyére, ahová az emberek önként hordják ki a fölösleges holmikat. Nem úgy, mint otthon, ahol néhány rendezett utcát kivéve szemétben és mocsokban, állati és emberi ürülékben úszik a város. Erdőbe hordják ki az építési törmelékét, a lepukkant tévét és a megunt állatokat. A kutyákat forgalmas útszakaszokon dobják ki a kocsiból, ahol hamarosan elgázolja egy másik kutyatulajdonos. De hát egymással se bánnak másként, az állatok és növények sem remélhetnek jobbat.

Valentin megfordult, az állomás épülete fölött megpillantotta a partról mindig látszó havas csúcsot, melyen tévéantenna bóbítája állt hegyesen. Balról havas csúcs, jobbról békés szeméttelap.

Szomorúság és vágyakozás töltötte el, lábai képesek lettek volna gyökeret verni a betonba, csak hogy itt maradhasson örökre, ne kelljen neki visszamenni, arra a békétlen szeméttelapra.

Sovány, magas, fekete öltönyös férfi szállt ki a sportkocsiból, megigazította nyakkendőjét, irattáskáját keskeny asztalkára helyezte, majd kisebb adagokban irdatlan mennyiségű papírt szedett belőle elő. Némelyikbe belelapozott, elgondolkodott rajta, s csak aztán nyomta az iratmegsemmisítő kései közé.

Író, gondolta Valentin, a helyi író, akit majd ötven, száz év múlva ismernek meg a most felnövő gyerekek gyerekei. Feltéve, ha nem semmisít meg mindent.

Arrébb terhes, barna bőrű arab nő állt a konténer földjében, bokáig humuszban. Fehér csadorján vakító nap játszott, apró cserepekbe töltötte a földet. Fekete, fehér és terhes. Gyönyörű, gondolta Valentin, zsebeiben kutatott, hogy följegyezze, de egy darab papír nem sok, annyi sem volt nála.

Méterekkel följebb néger férfi énekelt a telep kék egyenruhájában. Egyik fülében szólt a zene, sötét szemébe piros kötött sapkát húzott, és nem folyt róla a víz. Mozdulataival játszott, dobálta jobbra-balra a különböző vastagságú papírkartonokat.

Valentin egy darabka papír, a legapróbb szemét nélkül elindult a telep belsejébe. Széles, nyitott ajtó mögött boltot talált, ahová megunt, elhasznált tárgyaikat hozták be, s ahonnan a szegényebbje fillérekért vásárolt magának „újat”.

Az emeleten temérdek könyv, nyomatok, képeslapok. A levegő ugyan nem volt friss, de hát milyen is legyen, ami a múltból származik.

Lenézett a pincébe, ahol az erős dohszag megköhögötte. Lent festmények, bútorok sorakoztak, kivénhedt golfütők és szánkók, lemezek, kazetták és cédéek.

Valentin kifelé tartott, mikor megállt egy festmény előtt. A képen nem volt más, mint résnyire nyitott ajtó. Barna és zöld olajfesték, az ajtó rése mögött vékony fénycsík, beljebb fekete. Nekem hagyták nyitva, gondolta, be kéne lépnem rajta. A pincében csend volt, senki nem figyelt rá. Egy lépés, és odaát vagyok.

Az ajtó fénycsíkja még retináján ült, mikor a pince vasajtaján át kilépett a fényre. Az arab nő lecsukta kocsija csomagtartóját, a néger férfi hastáncot járt a széles kertésznadrág alatt. Az író most hajtott ki a szeméttelap bejáratán, balra fordult, de jobbra tette ki az indexet.

A nyugalom egyenesen a napból sugárzott, elképzelhetetlennek tűnt, hogy itt bárki is géppisztolyt ragadjon a sérelmei miatt.

VIII. fejezet

„Már azt hittem, elfelejtettél”, olvasta egy reggel Ben levelét Valentin.

Megnézte az időpontot, éjfél előtt tíz perccel küldte.

„Nehéz elképzelnem a helyzetet, főleg a nagyon magas hegyeket – írta Ben. – Itthon azóta nem történt semmi, nagyjából minden olyan, mint régen.

Ha bizonytalan vagy a dolgod felől, nyugodtan kérdezz rá az Alapítványnál, nincs veszítenivalód. Nekem úgy tűnik, gyerekesen ragaszkodsz a titkokhoz, a különös összefüggésekhez. De te tudod, te vagy az író. A ruhákról és a titokzatos Kiwiről szóló jegyzeteidet nem volt könnyű lefordítani, mert nem láttam pontosan a leírások értelmét. Például nem egészen értem, mit akartál ebben írni, 'Ha este nem hal meg az ember, nappal nem is élt'. Ha rákérdezek, hogy is van ez, ne lepődj meg, lehet, hogy én értettem félre valamit. Tudod, a fordítás már csak ilyen. És milyenek a csajok Windmühlében? Erről egy szót sem írtál. Talán történt valami? A fordítást az üzenethez csatolva találd. Küldhetsz még párat, szívesen lefordítom, most éppen van rá időm. Aláírás, szervusz."

Valentin kinyitotta a csatolt fordításokat, sokkal hosszabbak voltak, mint az ő jegyzetei. Mit fordíthatott ez a Ben? Szótárral szavakat egyeztetett.

Az asztalon előbb a piros fény gyulladt ki, s csak aztán szólalt meg a telefon. Valentin zavarba jött, eddig nem kereste senki. Fölemelte a kagylót, úgy szorította a füléhez, mintha attól tartana, leégeti a haját.

– Mister Valentin Jobbágy – mondta.

A vonal másik végén Malbum jelentkezett.

– Rég láttam már – mondta hűvösen Malbum, amiből Valentin azonnal Flüelen beszámolójára gondolt.

Valentin elvörösödött, fülére izzadt a kagyló.

– Nem, nem bujkálok sehol – mentegetőzött Valentin.

– Ha délután ráér, szívesen meglátogatom – mondta Malbum –, természetesen, ha nem zavarom a munkájában.

– Nem, dehogy, jöjjön nyugodtan – motyogta Valentin, s ezzel mintha azt mondaná, eddig alig fordított időt a munkájára, ezért gyorsan hozzátette –, jól be tudom osztani az időm.

A vonal megszakadt, vagy Malbum tette le a kagylót. Valentin nyugtalanul bámult a sípoló készülék fülrácsába, gyomra összeugrott, mint régen, mikor valami ostobaságot csinált. De hát mit, most mit tettem, hogy így kell éreznem, töprengett Valentin, és lecsapta a kagylót.

Floppyt nyomott a laptop oldalába, átmásolta Ben fordításait. Fokozatosan állt helyre a nyugalma. Jó alkalom lesz Malbumnak átadni a munkáit, amit nem hagyhat válasz nélkül.

Valentin felöltözött, a floppyt berakta a mellényzsebbe.

A múlt héten a központ közelében nyomdai vállalatot látott.

Az utcán füleltd, párás idő fogadta, a fény bágyadtan remegett a házak falán. Mire leért a lejtőn, inge a hátára tapadt.

Otthoni idegessége megtette a hatását. Alighogy a főutcára tért a lejtő után, a gyomra megcsavarodott, s ha nem lett volna nyitva a sarki közbécé, megemlegeti ezt a napot.

Valentin szétnézett, figyeli-e valaki.

A vécével szemközti padon, ahol ő is sokat üldögélt, alacsony, sapkás férfi majszolta a szendvicsét, s Valentin minden mozdulatát figyelte. De csak az egyik szemével. A másik fehér szövettel leragasztva, a kötés előtt széles keretű

napszemüveg, akár a kalauzé volt a vonaton. A kenyérből hatalmas falatokat harapott, arca úgy dudorodott oldalt, mintha pofazacsója tágitásán fáradozna.

Valentin nem habozott tovább, föltépte az ajtót, és eltűnt a feltűnően tiszta és ápolat illemhely homályában.

Legalább fél kilóval könnyebben tért vissza a kézmosóhoz. A fehér kagyló szélén egyetlen szemüvegszár hevert, mint egy elhullott gyíknak vagy madárnak a lába. Valentin visszaidézte a kint ülő férfit. Nem emlékezett pontosan a szemüvegére.

Megtörölte a kezét, kilépett az utcára, és a falatozó férfi felé indult. Szemüvegének egyetlen szára sem hiányzott.

De miért is akartam én ezt tudni, gondolkodott Valentin. Mintha valamit össze kéne raknom. A világ legelemibb kíváncsisága az én kíváncsiságom, gondolta, s most úgy nézett vissza a félszemű férfire, mint egy rossz megoldásra, egy hamis gyökre, amely rövid időre tévútra terelte figyelmét.

Benyitott a másolószalonba. Az ajtóban megtorpant. Zsebéből elővette a floppyt, s oldalra nézve a pulthoz lépett.

A fénymásolók között az a férfi állt, aki az első este fölzaklatta a bárban, fényképeket, bankókat nézett és szagolt, s Valentint egyenesen kinézte a teremből.

Valentin a szeme sarkából figyelte a sötét hajú, marcona ábrázatú férfit. Milyen másolaton dolgozik ilyen elmélyülten?

– Grütze! Mit parancsol? – szólt rá halkán egy vékony arcú kislány a pult másik oldalán.

Valentin fél pillanatra azt sem tudta, hol van. Kezében a floppyt nézte, akár egy üres üveget.

– Ezekről az anyagokról kérek nyomatot.

– Hány példányban?

– Egy – mondta Valentin, s újra a férfit figyelte. – Nem, bocsánat, kettőt, hogy nekem is maradjon. Vagy inkább hármat. Hátha még kell valakinek.

– Akkor három a vége? – nevetett az eladó. A floppyt óvatosan kihúzta Valentin ujjai közül, s hátul a gépbe nyomta.

– Addig foglaljon helyet – mondta az eladó. A teremben egyetlen szék sem volt.

Valentin úgy tett, mint aki nézelődik, s lassacskán a férfi háta mögé lopózott. Fenyegetően izmos tarkójára fehér inggallér simult, a haja láthatóan frissen nyírva. Valentin nem mert közelebb menni. A polcra leemelt egy távcsövet, amit a férfi keze ügyében lévő dossziéra irányított. Fotók, megint fotók, motyogta magában Valentin. Még hozzá sorozatok, mindenkiről három kép. Szemből és a két profil. Lehet, hogy nyomozó? De hát egy nyomozó nem szalonba jár arcképeket másolni! Valentin arra gondolt, talán igazolványokat hamisít. Ahhoz viszont nem kell profilkép. Ez az ember meg- és kimagyarázhatatlan, gondolta, soha nem fogom megtudni a történetét.

– Készen vannak a példányok – szólt az eladó a termen keresztül. A fénymásoló férfi fölkapta a fejét, Valentinre nézett. Ugyanúgy, ahogy a bárban. Valentin koponyáját átdöfte ez a tekintet, s hallotta, ahogy mögötte a polcon fényképezőgépeket és szemüveglencsákat tör ripityára.

A férfi összepakolt, Valentin mellé állt a pulthoz és közletről figyelte. Valentin keze beleremegett a közelségbe, mintha a csontjait roppantaná szét ez az ember.

Pénzt dobott a pultra, talán többet is a kelletrénél, nem értette pontosan a számot. Menekülve hagyta el a boltot.

A nyomatokba beleizzadt a tenyere.

A főtéren megnyílt az újabb sütöde, Valentin a legrövidebb úton mégis inkább hazavágyott.

Miért van bennem ez a félelem? Mit ártott nekem ez az ember? Egyáltalán akar valamit vagy csak föltételezem? Az indulat belőlem származik és nem belőle? Fölfoghatatlan.

Valentin a Bergstrasse 18. előtt állt, s valamiért nem akaródzott bemenni. Belelapozott Ben fordításába, s egyszeriben arra gondolt, mielőtt Malbum kezébe adja, másnak is meg kell mutatnia.

Fölszaladt a szótárért, egy pillantást vetett Kiwi mozdulatlan ajtajára.

Majd újra az utcán állt a papírokkal.

Répa Hurut, micsoda név, gondolta Valentin, s becsöngetett a szomszédba.

Nesztelen léptek közeledtek az ajtó felé, ami már önmagában is lehetetlen. Az ajtó kinyílt, de nem állt mögötte senki. Lassan és félve jelent meg egy idős, ősz hajú és ősz szakállú férfi feje.

– Mit óhajt? – kérdezte feltehetően.

– Répa Hurut – mondta ügyetlenül Valentin, mire az öreg karjával intett, jöjjön befelé.

Valentin titokzatos udvarban találta magát, ahol vad és buja növények nevelkedtek, mintha más éghajlat uralkodna a kerítésen belül. És mintha a levegő is párásabb, fojtóbb lenne. Megütötte orrát a tömény ammóniaszag.

Répa a konyhában alacsony széken ült, zöldborsót tisztított. Csöppet sem lepődött meg, hogy Valentint náluk látja. Arcán rövid mosoly futott végig, viszszaidézte az utolsó találkozást.

Valentin föllapozta a szótárt, ügyel-bajjal összerakta a mondatot.

– Szeretném, ha elolvassák.

Az öreg hellyel kínálta a konyhaasztalnál, leült vele szemben.

– Beszél angolul? – kérdezte az öreg. Valentin bólintott.

– Itt lakom a szomszédjukban. Ösztöndíjas. Író vagyok.

– Tudom – mondta az öreg.

Valentin Répára nézett, aki mint egy süket leány, tette a dolgát tovább a hüvelyessel.

– Nehezen tudok kiigazodni, nem könnyű a dolgom, vagyis a feladatomban. Nem vagyok benne biztos, hogy egyformán értjük a dolgokat, ezért szeretném, ha elolvassák. Itt írtam. Kíváncsi vagyok, mit gondol róla.

Az öreg kezébe vette az iratot, fölállt, egy fiókból szemüveget húzott elő, fülére illesztette és visszaült az asztalhoz. Szemével lassan, tanárosan haladt a sorokon.

Valentin Répára nézett, aki belekuncogott a zöldborsóba, mintha külön történetet zajlana a fejében.

Az öreg lekanyarította füléről a szemüveget és visszanyújtotta a kéziratot. Egy szó nélkül fölállt, eltűnt az ajtó mögött, s ugyanabban a pillanatban két pohárral és egy üveg pálinkával tért vissza. Töltött, megemelte a poharat, koccintottak.

Az üvegen ugyanolyan címke állt, mint amelyet Flüelentől kapott.

– Hogy ízlik?

– Valódi cseresznye, nagyon finom – mondta Valentin, s egy pillanattal később fejébe szállt az alkohol. Malbum jutott eszébe, a délutáni találkozót.

Az öreg fölemelte az üveget, hogy újra töltsön. Valentin a pohárra nyomta a tenyerét.

– Köszönöm, de délután éssen kell lennem.

– Saját főzés – próbálkozott az öreg, de hiába.

Az öreg letette az üveget, hosszan fürkészte Valentin arcát, mintha valami bejáratot keresne rajta.

– Mit gondol róla? – bökött Valentin a kézirat felé.

Az öreg töltött magának, megsimította a szakállát, ivott.

– Egy írótól többet várna az ember – mondta.

– Hogyhogy többet? – értetlenkedett Valentin.

– Azt, hogy értse és fölfedezze a világot, ne pedig beleveessen – válaszolt az öreg, s újabb korttyal szédítette magát.

– Fölfedezni csak beleveszve lehet – válaszolt Valentin, s a régről ismert érzés kerítette hatalmába, nem ugyanarról beszélnek már megint. Mikor fölállt az asztaltól, eszébe jutott Franziska. – Öt éve a parlamentben – mondta Valentin kezét tördelve –, az a mézszárlás.

Az öreg Valentin szemébe nézett, hosszú mozdulatokkal ingatta a fejét, csücsörített, de nem volt hajlandó beszélni.

– Hát mi történt? Találkoztam a lányával.

Az öreg a sötét és üres sarokba nézett, mintha a falon túl az időt láthatná, s ennyit mondott.

– A világ és a köztudott fönnálló harcban a világot támogasd!

Répa fáradtan bámult a borsóba, föl sem emelte a tekintetét, mintha megértené, miről van szó.

Valentin az ajtóból hallotta, újabb pohárral zúdít magának az öreg, és érthetetlen szavakat dörmög magában.

Otthon leverten ült az ágyon. A kéziratot az íróasztalra dobta. Ennél rosszabb napot keresve sem találhatott volna a Malbummal való találkozásra. A telefonra nézett, talán még nem késő lemondani.

Egy pillanat múlva már tárcsázott. A készülék hosszan csöngött, s mikor majdnem letette, kemény férfihang szólalt meg a kagylóban.

– Jó napot! Vagyis Grützle! Max Malbumot keresem, az egyik ösztöndíjas vagyok, Valentin Jobbágy.

– Max elment, és délután már nem jön vissza. Nem mondta, hová megy.

Valentin hallgatott, mintha ismerné ezt a hangot. És ismerné azt is, akivel beszél.

– Ott van még? – kérdezte a férfi. – Tudunk valamiben segíteni?

– Nem, köszönöm, csak egy apróság jutott eszembe, de nem érdekes.
– Mondja meg bátran, ha pénzre van szüksége – szólta a férfi, s Valentin egyre bizonyosabb lett afelől, hogy ismeri.

– Köszönöm – mondta Valentin, letette a kagylót. Percekig nézett maga elé, mintha ott lenne a szeme előtt a férfi arca, de nem tudja beélesíteni, mint mikor a szó a nyelve hegyén táncol, de nem bírja kimondani.

Valentin elterült az ágyon, volt még két órája Malbum érkezéig. Egy perc múlva már az igazak álmát aludta, hanyatt és horkolva.

A nyitott ablakon át horkolása lehallatszott az utcára, s mikor Malbum az ablak alá érkezett, érdeklődve kereste a fákon ezt az érdes hangú énekesmaradarat.

Valentin megrázkódott, mintha megérezné Malbum közeledtét, s mikor bekopogott, már éberem fogadta.

– Jó színben van – mondta Malbum, helyet foglalt az íróasztalnál. Valentin fülelt, a szék rugói ezúttal nem ropogtak. Malbum a szétszórt kéziratra könyökölt, karja mélyen belefúródott a papirosba.

– Az Alapítványnak nyomtattam – mondta Valentin –, szeretném, ha látnák, min dolgozom.

Malbum összesöpörte a lapokat, hátra dőlt a széken, s megfontoltan lapozva olvasott. Közben bólogatott, mint aki pontosan tudja, miről lesz szó. Aztán letette az asztalra.

– Egy példányt megkaphatok? – kérdezte Malbum.

Valentin borítékot vett elő, behajította a kéziratot és átadta. Malbum benyomta a táskába, mellőle köteg pénzt húzott elő, és Valentin markába csapta. Valentin átmarkolta a köteget, mint valami biztos tárgyat.

– Már jó ideje ezen jár az eszem. És mert nem tudom rá a választ, szeretném megkérdezni – mondta Valentin, leült az ágyra, a pénzt a hasához szorította. Malbum intett, ő készen áll, s mereven a padlóra koncentrált, hogy jól értsen minden szót.

– Miért támogatnak engem? Miért érdekes az Alapítvány számára az én munkám? – kérdezte Valentin, s most, hogy kimondta a hónapok óta fojtogató kérdéseket, mintha beleszédült volna saját súlytalanságába. Már nem értette, miért is akar erről tudni, kérdése teljességgel elvesztette a súlyát.

Malbum tenyerébe hajlította az ujjait, megnézte a körmét, fölkészült a válaszra.

– Azért – mondta lassan Malbum –, mert olyan dolgokat, eseményeket, összefüggéseket is meglát, melyek fölött mások tekintete elsiklik. És ha Valentin Jobbágy nem látná, és nem írná le, senki nem tudna róluk. Ha valakit érdekel, hogy mi történik vele a világban, mi történik körülötte, az elsősorban az irodalomból értesülhet róla, onnan tudhatja meg, mi történik valójában. Számunkra a maga munkája nélkülözhetetlen. Kincs, amire nem vigyázhatunk eléggé. Megfelelő magyarázat?

– Ezt most komolyan mondja? – csodálkozott Valentin, mint akit titokban kineveztek.

Malbum összehúzta a szemét, Valentin válla fölött kinézett az utcára. Nem volt mit hozzátenni.

– És meddig maradhatok? – kérdezte Valentin.
– Nem írta meg az Alapítvány? – csodálkozott Malbum.
– Miért, maga nem az Alapítvány?
– A levelezést nem én intézem – válaszolt Malbum –, mindenkinek megvan a maga időpontja, talán Flüelen tudja.

Valentin hátán hideg áramlat futott végéig a név hallatán, s hogy éppen ő tudja, a legrosszabb előjelnek tűnt.

– Majd legközelebb megkérdezem tőle – mondta Valentin.

– Most egy időre szabadságra megy – mondta váratlanul Malbum, s az utolsó szót határozottan kiemelte. Megy.

– Hogyhogy? – csodálkozott nyíltan Valentin, s ezzel egyszeriben elárulta magát. Malbum fölkapta a fejét, mélyen a szemébe nézett, a táskából előhúzta a kéziratokat. Valentin el nem tudta képzelni, miféle összefüggés van e kettő között.

– Pihenésre van szüksége. Elfáradt a sok munkában – mondta Malbum, de hangjába cinikus és hazug árnyalatok keveredtek.

Elfáradt? Ismételte magában Valentin. Akkor inkább kirúgták, és talán épp miatta.

– De mit jelentsen az, hogy mindenkinek megvan a maga ideje? – ugrott vissza Valentin az előbbi megjegyzéshez.

Malbum széthajtotta a kéziratot, mintha onnan olvasná ki az időpontot.

– Mit vállalt az ösztöndíj alatt? – kérdezte Malbum.

– Regényt, egy regényt – ismételte Valentin.

– Akkor a regényhez szükséges időt jelenti – mondta nyugodtan Malbum, teljes belátással, s hozzátette –, ha nincs ellene kifogása, az Alapítvány megőrzi a kéziratát, és gondoskodik róla, hogy méltó helyre kerüljön.

Valentin szeme a szemétkosárra tévedt, mint méltó helyre, így aztán nem túl meggyőzően adta beleegyezését.

Malbum összehajtotta a papírt, búcsút intett. Valentin látta a szemén, hogy gondolatban már messze jár.

Valentin résnyire nyitva hagyta az ajtót. Malbum elindult a lépcsőn lefelé, majd néhány fok után megtorpant és visszafordult. Bekopogott Kiwi ajtaján. Az ajtó egy pillanattal később kinyílt. Valentin hosszú árnyat látott a padlóra vetülni, egy alacsonyan álló lámpa fényét takarva. Malbum szó nélkül eltűnt az ajtó mögött. Valentinban minden eddiginél sötétebb káosz kavargott.

IX. fejezet

Valentin napokon át töprengett, hogyan írhatná le a gyilkosságot. Először a Franziskával együtt töltött estéről készített jegyzeteket, de belátta, senki nem fogja neki elhinni, hogy öt év után pont ő fut vele össze a pizzériában. Hiába a valóság mindent fölborító garanciája, az irodalom számára az ilyen véletlenek teljességgel hiteltelenek.

Valentin visszajárt a pizzéria környékére, hátha megfigyelhet egy apróságot, ami közelebb viszi a megoldáshoz. Újra látta a fehér hajú, kék homlokú pincérnőt, ahogy gyermeki mozdulattal egyensúlyoz tizenhét poharat. Először arra gondolt, a pincérnőre oszthatná a mesélő szerepét, aki beszámol a mézárásról. De miért pont ő? Mit tudhat, amit más nem? Arcán puha és sima volt a bőr, Valentin szerette volna megérinteni. Kapna is a tálcával két nyaklevest.

Az idő kiválóan alkalmasnak bizonyult hosszabb sétákra, csak hogy Valentint a hosszú és monoton séták eltompították és elálmosították. Mégse tudott ellenállni, órákat gyalogolt a vízparton, hosszú ösvényeket járt be, s úgy tett, mintha gondolkodna.

A víz finom illata aztán teljesen elbódította.

A délutáni fényben fiatalok ültek a zöldben, körülöttük pompás virágok, sört ittak vagy vízipipáztak. Valentin lehúzta vékony pulóverjét, a társaság szélére telepedett a fűbe. Fejét föltámasztotta az összehajtott pulóverrel, s szemben a nappal perceken belül elaludt.

Az idő csak szállt, mintha nem is lenne.

Mikor fölébredt, a nap már nem volt az égen, szájában savanyú ízek keveredtek. A fűben sötét alakok ülték körül, nem látta az arcukat, de biztos volt benne, hogy senki nem figyel rá.

Föllállt, fölhúzta a pulóvert, kikószált a szemétdombból, amit a fiatalok hagytak maguk után. Megállt, visszanézett. Micsoda csend van itt a parkban, gondolta, mintha törvény mondaná ki.

Ahogy elhagyta a tó partját, s a kaptatónak nekivágva a Bergstrasse 18. felé tartott, ébredése pillanatát idézte vissza, melyben furcsán és félkészén hagyott ott egy épülő álmot.

Álmában felesége volt, úgy rémlett, szép és idősödő úriasszony, csak hogy folyton kiszámíthatatlanságával fenyegette. A házból, ahol éltek, a hatalmas nappalira emlékezett, az ablakon súlyos függönyök lógtak, a levegő egyenesen meleg és illatos volt. Úgy rémlett, nagyon szereti ezt az asszonyt, mintha egészen régről ismerné, mintha hosszú ideje már az ő szerelmében és bódulatában élne. S akkor egy napon futár állított be. Ott állt a nappali ajtajában, s egy levél kíséretében virágcsokrot hozott. A futár fiatal volt, jóképű, Valentinnek az volt az érzése, hogy a fiú a küldemény földója és kézbesítője is. A szemében ismerős fény villant az asszony felé, aki kesztyűjével megsimogatta az állát. A fiú nem volt hajlandó búcsúzni, várt. Valentin maga nyitott ajtót neki, most már igazán elmehet. Pénzt nyomott a kezébe és kituszkolta. A csokor illata szállt a levegőben, az asszony vázába helyezte, elolvasta a levelet, letette az asztalra, majd kísétált a nappaliból. Valentin nem értette, miért hagyja előtte nyitva a bizalmas levelet, hiszen nyilvánvaló, férfi küldte, a hódolója. Valentin zavarodottan az asztalhoz lépett, reszketve olvasta a levelet. Aztán feszültsége mintha ájulásba menne át, gyorsan leült egy székre. A levélnek minden monda ismerős volt. Az udvariasság formája, a jellegzetesen érzélgős szavak használata, melyeket szerelmi mámorában ő is képtelen volt kiirtani a leveleiből. Minden jel arra mutatott, hogy ezt a levelet ő maga írta legnagyobb odaadásában a feleségének. Az asszony belépett a nappaliba,

de már nem tudtak egymáshoz szólni. Valentin még sokáig érezte közelségét, de azt is, hogy egyedül képtelen boldoggá tenni ezt az asszonyt, s a legrosszabb esetben is meg kell kettőződnie, hogy önmagával rivalizálva egyre örültebb módon keresse az asszony kegyeit.

Valentin feneke alatt recsegtek a karszék rugói. Álma melegen vibrált az ujjai-ban, talán hasznára lehet belőle valami. Vagy az álom szimbolikája. Élőbbnek és közelebbnek érezte magához ezt az asszonyt, mint bárkit, akit megismert itt. De hát ki ez az asszony, akiért önmagával verseng? És ha csak önmagával, akkor valójában nincs is ellenfele? Lehet, hogy az asszony a regény, gondolta Valentin. Ám ha ez így van, akkor az a megkettőzött valaki sem én vagyok. De nem ám. Az a férfi, aki az asszonyért küzd, önmagát is felülmúlva, nem lehet más, mint regényem hőse, az elbeszélő. Pontosan úgy ül a székben, mint én, recsegnek alatta a rugók, motívumok pörögnek a fejében, s egy váratlanul jött homályos ösztöndíjjal igyekszik kivívni a regény kegyeit.

Valentin hátradőlt a karszékben, a rugók ellenállhatatlanul ropogtak alatta. Összeállt a kép. Ha a továbbiakban Malbumnak regényről beszél, pontosan tudni fogja, mit ért alatta.

Egy aprósággal azonban még nem volt tisztában. Mennyire vegye magáról a mintát, vagy mennyire távolítsa el a figurát. Minél messzebb, hallotta hirtelen. Semmiképpen se legyen magyar, az nagyon speciális, senki nem érti majd, mi körül topognak abban a kis országban, melyet Európa egyik legkorruptabb politikusi gárdája tart irányítása alatt. Sőt, erről ne is essék szó, ha lehet. Szóljon csak az irodalomról, a megismerésről, a keresésről, Hutchinson vágyakozásairól.

Valentint rabul ejtette ez a hirtelen jött név, Hutchinson. De a vágyakozás nem jó. Mindegy, ez most lényegtelen, majd kitalálunk valamit. Vagyunk már néhányan, akik ezt a regényt írjuk!

Valentin átolvasta a leírást, aprókat javított rajta, aztán lezárta a gépet, fölbon-tott egy üveg bort. Elfordította a karszéket az asztaltól, szembe az utcával, a tóra nyíló ablakkal, lábát az ágyra dobta, s öntött egy pohárral.

Hosszú napokra elegendő anyagot jegyzett föl a laptopba, s hogy irányuk helyességét ellenőrizze, napokig nem nyitotta föl a gépet.

Hosszú sétákat tett újra a parton, nagyokat vacsorázott, múzeumokat, tár-latokat látogatott, hátha ráakad valami érdekességre. A festmények, rajzok és karcolatok mind öncélúnak tűntek, Valentin képtelen volt elhagyni saját gondolatait, és megérteni, miről beszélnek a többiek. Szótár segítségével elolvasta Windmühle történetét, értesült a tó okozta árvízről, mely az óváros egy részét elpusztította, s általa új város keletkezett. Azt már biztosan látta, hogy regényében nincs helye a helytörténetnek, hiszen semmilyen közvetlen befolyásuk nincs a jelen történéseire.

Egyik parti sétáján fiatal rendőrnő állította meg Valentint, hegyes szögben széttárta karját és fejét enyhén ingatta.

– Nem mehetek tovább? Azt jelzi? – csodálkozott Valentin.

A rendőrnő jóval alacsonyabb volt nála, úgy beszélt hozzá, mintha emeleti ablakba kiabálna.

– Nem – mondta határtalan makacssággal.

– Mert mi történt? – ámult tovább Valentin, rendőrt is alig látott, főleg olyat, aki útját állja.

– Rendőrségi ügy – mondta a nő katonásan.

– Azt mindjárt gondoltam – válaszolt Valentin, de mert újabb értetlenkedők jöttek, nem akart közéjük szorulni, távozott.

Másnap újságot vett, de nem talált benne semmit, s néhány nap múlva el is felejtette a történeteket.

Egy hét teltével, mikor a forróság és tikkasztó hőség elviselhetetlen volt már a lakásban, Valentin lesétált a strandra, mely a lezárt útszakaszról nyílt. A strandbejárattól nem messze fiatal, huszonéves fiút ábrázoló kép feküdt a földön, körülötte virágok, csonkra égett gyertyák. A kép sarkán fekete szalag.

A strandon lezuhanyozott, nekifeküdt, de pár perc múlva fölforr a teste, s a tóba vetette magát. Ahogy egyre beljebb haladt, a tó sötét üreggé változott alatta. Elbizonytalanodott és kiúszott a partra.

Az úszómester a mólón sétált, izmos sportember, akinek tudnia kell a környék történéseiről. Valentin odasétált nedvesen.

– Milyen mély a víz?

– A bójáig négy méter, aztán szakad. A legmélyebb pontja kétszáz méter – mondta az úszómester.

Valentin a vizet nézte, s a számára szörnyű mélységet kereste alatta.

– Honnan jött? – kérdezte váratlanul az úszómester.

– Magyarországról – mondta bambán Valentin.

– Tud úszni?

Valentin bólogatva hunyorgott, hogy azért igent mégse kelljen mondania; az imént úgy húzott ki a vízből, mint akinek tele a gatyája, s talán az úszómester épp ezért kérdezi.

– És, mondja – fordult lényegre a szó –, mi történt kint néhány napja?

– Lelőttek egy fiút – mondta szenvtelenül a férfi.

– Ilyet itt szoktak? – kérdezte Valentin.

– Nem – válaszolt tömören, s a vizet nézte, nem úsznak-e túl a bójákon.

– Ösztöndíjat kaptam. Írok – magyarázta Valentin, mintha erre bárki is kíváncsi lenne. Azt remélte, ha nem turistának nézi, talán többet elárul. – És miért lőtték le?

– Nem tudom. A rendőröket kérdezze!

Hát persze, gondolta Valentin, s visszahúzódott a fűre. Pedig kezdetne valamit az üggyel, beépíthetné valahová a regénybe. Főképp azért, mert az ösztöndíja alatt történt, s így a spontán kitalálás veszélye nélkül használhatná. De az úszómester egy szóval sem volt hajlandó elárulni többet a szükségesnél. Helyette a veszélyes zónán kívülre tessékelté Valentint, bántódása ne essék.

Méhészruhába öltözött férfi érkezett a strandra. Furcsa, hálós szerszámjával kikanalazta a vaddarazsak fészket a lombok közül. A darazsak vadul támadtak a férfire, de nem férték hozzá a hálós ruhától.

Valentin késő délután indult haza, újra megnézte a fiú fényképét, a gyertyákat. Malbum biztosan örülne a krimiszálnak. Hazafelé azon gondolkodott, miért hallgatnak Windmühlében minden tragédiáról, miért nyelik le? Pedig emészthetetlen. Vagy talán mégis megemésztk, s így nem marad meg az emlékezetben.

Valentin otthon nem találta a helyét. Kinyitotta a gépet, hogy átolvassa a napokkal ezelőtt följegyzett gondolatokat, de a második sor után elkalandozott a figyelme. A fiú arcát látta a fotón, ahogy bizakodva néz a jövőbe.

En is épp így reménykedek, így bámulok ki az ablakon, várok. De mire? Hogy csoda történjen? Már maga ez az ösztöndíj az. A tökéletes csoda. Hogy ezer kilométerről rám mutassanak, és elvárjanak ide, hogy kedvemre tegyenek. Talán ha haza kell mennem, jobban megértem majd, mi történt itt velem.

Valentin megmosta az arcát, lába azt parancsolta, lépjen át Répa Huruthoz és beszéljen az öreg Huruttal, igyanak meg egy pálinkát, és csak aztán térjen nyugovóra.

A bejárat melletti postaládán először világlott át levélpapír. Valentin fölnyitotta, a levélben meghívó állt, amiből annyit látott, hogy Éva Bürde író nő különleges kitüntetését kap a hétvégén, s hogy a ceremóniára elvárják őt is. Befejezte volna a kitalálhatatlan című regényét? Valentin zsebre vágta a levelet, hétvégéig van idő.

Répa nyitott ajtót a szomszédban, egy csokor rózsa volt a kezében, vendégeket vártak estére. Az ebédlő öt személyre terítve.

Bent kezét fogott az öreggel, s közölte, akkor ő megy is, nem akar zavarni. Az öreg intett, van valami a számára. A szemetesből összegyűrt újságot húzott elő, lapozgatta, majd egy oldalon kihajtva Valentin orra alá nyomta.

– Nem értem – mondta Valentin –, de ha ideadja, otthon kiszótározom.

– A lényegét nem fogja érteni – mondta az öreg. Hosszú, ősz hajába túrt, mint aki előadásra készül, s a legjobb formáját akarja hozni.

– És mi a lényeg? – kérdezte Valentin.

– Emlékszel, amit a múltkor mondtam?

– Ne magamnak, hanem a világnak segítsék. De én ezt nem értem! Legyek magam ellen? – mondta mérgesen Valentin.

– Nem – válaszolt röviden az öreg. – Ha a köztetek főnnálló harcban a világot támogatod és nem magadat, az nem ugyanaz, mintha magad ellen lennél. Nézd meg itt ezt a cikket!

– Nézem, de nem értem.

– Szinte szó szerint ugyanazt írja, amit nekem legutóbb ideadtál. Volt egy másik újság, azt már kidobtam, azt hittem, csak véletlen, de abban is, mintha te írtad volna. Továbbra is pocsék.

– Hát és aztán? Leközlík, pénzt kapok érte – magyarázta Valentin.

– Ostoba vagy – mondta az öreg, s egy évekkel ezelőtti lapszámot halászott elő a szekrény mélyéről. Folytatta. – Idézem. A rendőrség a hasonló mézszárlások elkerülése végett, s egyáltalán a bűnügyi statisztikák javítása érdekében, a figyelőkamerás rendszerek mellett szakképzett megfigyelőket alkalmaz. Ők nem Windmühle lakói közül kerülnek ki, így az ismeretlenség homályában marad-

hatnak, és figyelmüket sem terheli a megszokás. Az ő följegyzéseiket értékelve sokkal hatékonyabbá válhat a rendőrség munkája mind a megelőzésben, mind pedig a bűnesetek felkutatásában.

Mikor az öreg összecsapta az újságot, Valentinnek le kellett ülnie. Alig kapott levegőt. Répa csokorral rakta a vázát az asztalra. Az öreg pálinkát töltött, ittak.

– Ezt nem mondja komolyan? – kérdezte sápadva Valentin.

– Ezt írta az újság akkoriban – válaszolt az öreg.

– Akkor én nem irodalmi ösztöndíjat kaptam, hanem a rendőrség figyelőkameras rendszerének kiegészítő eleme vagyok? – szörnyülködött Valentin.

– Én ezt nem mondtam, de nem árt, ha körültekintő leszel.

– Tudtam! Biztos voltam benne, hogy egyszer kiderül – tenyerébe temette arcát, szorította a homlokát, a szemgolyója majdnem kiugrott.

Csengetés rázta meg a vázát, mintha az oldalán szólna a kolomp. Tömény ammóniaszag csapott a szobába. Répa elindult az ajtó felé.

– Ne haragudjon, de most nem akarok találkozni senkivel. Van másik kijárat?

Az öreg a konyhán keresztül vezette az udvarba, s a kerten át, a körtefák mellett távozott.

Otthon az ágyra vetette magát, s száraz szemekkel zokogott. Rázta az indulat és a keserűség.

Föliült, megmosta az arcát.

Mélyen megbántva érezte magát, önérzete mindenestül hevert a sárban, s legszívesebben ő is taposott volna rajta egyet.

Ez hát Malbum krimije, amin olyan jól derült a közönsége. Mindenki tudta. Bürde is. Végtelenül megalázó.

És ez az én fölbecsülhetetlen értékű tehetségem, ami a legapróbb részletek megfigyelésével adja a pontos valóságot.

Ez hihetetlen. De mihez kezdjek most?

Valentin visszaült az ágyra, hosszú percekig bámult maga elé. A szekrény félig nyitva állt.

Hazamegyek! Egy percet sem maradok tovább. Morogta magában.

Előhúzta a hátizsákot és a bőröndöt. Ahogy voltak, beledobálta a ruháit. Aztán kiszedte, összehajtotta őket, másképp nem fértek el. Fújtatott és szentségtelt. Ilyen is csak velem történhet meg. De ha leírnám, senki nem hinné el. Nem is írom le, csak el innen.

Kinyitotta a hűtőt, sajtok és mártások, lekvár. Nem érdekes, majd kidobják utánam.

Odakint hűvösebbre fordult az idő, befelhősödött, tébolyult szelek cibálták a fákat. Valentin kabátot húzott, s elindult az állomás felé, hogy megtudja, hogy járnak a vonatok hazafelé.

Most más szemmel látott mindent. A tavat, a padokat, a távoli hegyek mesés csúcsait. Mintha üvegbura venné körül, melytől megfoghatatlan távolságba került a város közvetlensége, amit annyira megszeretett.

Az úton most nem köszönt rá senki, arcára volt írva a mérhetetlen düh és indulat. Ha most kerülne elé az a férfi, aki szemével kettészúrja a tekintetét, most biztosan belekötne, és végre jól összevernék egymást.

Fölkapta a fejét, látja-e valahol? Idős asszony menekült kerek táskájaival a vihar elől. A szél vad erővel rázta a fákat, ágak szakadtak az útra, mindent magával sodort a szél.

Valentin az állomás épületébe lépett, odakint már villámlott. A vihar zaja az állomás zajába olvadt, a szél zúgásából emberi hangok zsongása lett.

A pénztárhoz lépett, a menekülés kapujába.

– Mikor megy vonat Budapestre? – kérdezte Valentin köszönés helyett. Úgy érezte, mindenki részese az ellene szótt összeesküvésnek, ő pedig senkinek nem fog megbocsátani.

– Ma este indul, de nem innen, hanem a fővárosból.

– Remek. Melyik vonattal érem el? – kérdezte Valentin, s most minden szavával a megkönnyebbülést táplálta magában.

A pénztáros fölnézett az órára.

– Pontosan háromnegyed óra múlva indul, amivel még éppen eléri.

– Háromnegyed? Nincs másík? – mérgelődött Valentin.

– Sajnos nincs. A következő pedig holnap ugyanebben az időben indul Budapestre.

Valentin tenyerébe temette a homlokát, hátranézett, nem állt mögötte senki, nem várahoztak.

Most hagyjam itt mindenemet? Egy fél élet mire összevásárolom a ruhatárat. Azt a sok rohadt kacatot. Ki lehetne dobni az egészet.

– Holnap? – kérdezte Valentin, de igazából ezzel is csak időt akart nyerni. A pénztáros arca kiskiúsra változott, kerek gombócok formálódtak az arcán, jelezve, nem tud segíteni.

– Jó, akkor holnap estére kérek egy jegyet, és a csatlakozáshoz is – mondta Valentin.

A fiú kiengedte a lufikat, az ujjá szaporán mozgott a billentyűkön.

– Készpénzzel vagy kártyával fizet? – kérdezte.

Valentin úgy érezte, ha ezek után még egy kérdést föltesznek neki, szétrobban az agya, és beteríti az induló és érkező vonatok menetrendjét.

X. fejezet

Valentin egész este reszketett a fáradságtól, fázott, az ujjai elgémberedtek, mindenestül belebetegedett a megaláztatásba. Olyan volt, akár egy kőre pottyant hideg krumpli.

Kibontotta az összes bort, amit otthon talált, és ellenállhatatlanul kiütötte magát. Éjjel mélyen és mereven, ruhában aludt az ágyon. Szemüvege a földön hevert, inge a nyakába csúszott, bal lábán rajta volt a papucs.

Hajnalban fölébredt, a hegy mögött még nem kelt fel a nap. Kibotorkált a vécére, szemét félig csukva hagyta. Dolgavégeztén levetkőzött, visszabújt a takaró alá, aludni akart.

Órákat feküdt félálomban, a tegnapi események apró gömbökben robbantak szét a fejében, majd újra keletkeztek és ismét fölrobbantak. Kínzón emésztette

minden gondolat. Tudta, tegnap hazakészült. Ettől percekre nyugalomba merült, ám nyugalma mélyén ott hullámozott a kudarc, mely újra indulatokat korbácsolt fékezhetetlen gondolatai között.

Aztán valahogy csend lett körülötte, mintha minden véget érne. Csönd és sötétség lett, Valentin nem ellenkezett. Nem akart különbséget tenni, akár álomban, akár a pokolba merül. A takaró melegében újra elaludt.

Odakint az éjjeli vihar maradványai heverték a földön. Leszakadt ágak, földre lógó lombok, hatalmas, hideg tócsák, melyekben az ég szigorúan kék színe tükröződött fekete felhőfoszlányok között.

A Szt. Menyhért-templom tornyának falába húzott vezetéken elektromos áram szaladt végig, a motor beindult, s páratlan erővel himbálta a harang fejét. Az első kondulás végigremegett a városban, s mire elült volna, megszólalt a második, a harmadik és negyedik harang is. Zúgásuk egymásba olvadt, s a városnak nem volt egyetlen ablaka, fala, egyetlen tárgya sem, amely kivonhatta volna magát a harangok iszonyú rezgése alól.

Valentin arra ébredt, hogy a fülcimpája kellemesen rezeg, fölötte a takaró és alatta az ág matracra is.

Mikor a harangok elhallgattak, kinyitotta a szemét, mintha most látna először mindent. Föülte az ágyon, körülnézett. A földön ott hevert két csomagja, mellette három üres üveg és a cipői. Beleszagolt a levegőbe, tiszta, friss növények párája szállt be az ablakon, s valamicske mézédés illat is, mintha virág körül zümmögő méhek szállítanák a szobába.

Megnézte az órát, pontosan dél volt. Kezével ellenőrizte a haját, mintha azt vizsgálná, megvan-e még. Fölvette a földről a szemüveget, fölállt, kinyújtózott, s most a hegy felőli ablakot tárta ki. Ott állt a szép Friedrich-féle fa, amit ugyan megtépzott éjjel a szél, de formája változatlan maradt. A lomb dús lett rajta és sötétzöld. Most látta csak, alatta elbontották a dombot, építkezés vette kezdetét. A fa gyökerei kilógtak a földből. Valentin megérezte a lehetetlent. Egy fa nem tud arrébb menni, ha már ott, ahol kisarjadt, nem érzi jól magát.

A földről összeszedte a ruháit, megszámolta a pénzét, az asztalra kitette a vonatjegyeket.

Tusolt, a becsomagolt holmik közül tiszta ruhát húzott elő, a tegnapit elrakta, evett néhány falatot, aztán fölnyitotta a laptopot. Semmihez nem volt kedve, órákat játszott a pasziánsszal, hogy elüsse az időt.

Még négy óra a vonatindulásig.

Kikapcsolta a laptopot, elcsomagolt mindent, nagy pohár vizet ivott, hogy a tegnapi mérget kimossa magából. Elterült az ágyon, nem gondolt semmire. Izzadt és pihent.

A vonaton volt büfékocsi, különösebben nem kellett készülnie az útra. Oldalt fordult az ágyon, a telefon íves kagylóját figyelte. Talán mégis fölhívhatná az Alapítványt, nem mehet el így, gondolta. De mit számít ezek után? Nem kell szólni senkinek, tegnap végre megértette, mi a dolga.

Még mindig fáradt volt, akár egy félig égett gyertya. Újra elszundított. Másodszorra tisztább fejjel ébredt.

Még egy óra a vonatig.

Ivott egy pohár vizet, fölhúzta a hátizsákját, a laptopját keresztben a vállára akasztotta. Utoljára megnézte a Friedrich-féle fát, a recsegő karszéket és a haszontalan íróasztalt, majd görgős bőröndjével a kijárat felé indult. Kilépett az ajtón, s szenvtelenül visszanezett. Tudta, soha többé nem látja ezt a szobát, ahová fölfoghatatlan kaland volt megérkezni.

Akkor is ugyanilyen idő volt, jutott eszébe hirtelen, és behúzta maga után az ajtót. Ott állt az ajtó előtt, de nem tudott elindulni. Valami hiányzott a csomagokból. Fölállította a bőröndöt, levette a laptopot és kibújta a hátizsákjából. Benyitott, bedugta a fejét.

Nem látott semmit, ami az övé volna. Becsukta maga mögött az ajtót és megállt a szoba közepén. Csípőre tette a kezét, fejét lassan forgatva megnézett minden egyes tárgyat, megnézte a falakat, a pokróccal letakart ágyat.

A pokróc úgy domborodott, mintha feküdne alatta valaki. Valentin megfogta a végét, lehúzta. Nem volt alatta senki, de nem is azt kereste. Most már látta. A kispárna, amit az első napokban vett magának. Fölemelte és beleszagolt. Kinézett az ablakon, látta magát az utcán csomagokkal megrakva jönni. Fölnéz a házra, Bergstrasse 18. Nyitná a kaput, de az hirtelen kinyílik előtte, s egy zokogó férfi rohan ki rajta, egyenesen arra, amerről ő jött. A férfi párnát szorít magához, más nincs a keze ügyében. Rohan, mint akit üldöznek, ám nem jön utána senki. Csak maga elől tud így futni az ember, gondolta akkor Valentin, s most egy csapásra minden világos lett. És most ő lenne a következő, aki elmenekül. Ha nem is futva és nem is zokogva, de kispárnával a hóna alatt. És ugyanazzal a dühvel és száználmasan keserű indulattal, ahogy a férfi tört ki a kapun. Látta magát odalent, ahogy szépreményű ösztöndíjasként most mégis megalázva és fölmálházva baktat az utcán, kerülgeti ugyanazokat az ágakat és tócsákat, melyek akkor kíváncsisággal töltötték el.

Valentin nem tudott mozdulni, fogta a párnát és nézte az üres utcát, amely útvonalon percekkel ezelőtt ő haladt volna végig.

A világ és a köztudott fönnálló harcban a világot támogasd, hallotta magában Valentin, s értelme most nyitva állt a mondat előtt. A világnak nincs szüksége támogatásra, ám aki nagyvonalú, aki megteheti, az megteszi. Mert úgy áll a világban, hogy nincs szüksége önvédelemre.

Valentint újra gyerekes rázkódás fogta le, kézfejjével törölte szét szokatlanul édes könnyeit, a szája alatta csöndesen nevetett.

Újabb felhő borult az égre, apró szemekben szítálva hullott az eső. Már nem volt békétlenség benne, a házfalak, a fák és a tó hosszú képe újra közelébe került.

Valentin letette a párnát, betakarta, s apránként körülnézett a szobában. Megmarkolta a karszék támláját, benézett egy keskeny fiókba, ott állt a ruhászekrény üres akasztói előtt. Tiszta mámor zizegett a mellkasában.

Az előtérből behozta poggyászait, nem pakolt ki belőlük.

A Friedrich-féle fára nézett.

– Na, öregem, itt vagyok! Mehetünk tovább? – mondta hangosan Valentin. A fa nem válaszolt, de hisz nem is azért kérdezte.

XI. fejezet

Valentin csodálattal nézte az új világot, melybe csalódása útján csöppent. Soha nem élt át ehhez foghatót.

Félretette a regény jegyzeteit, inkább rajzolt, mint annyi évvel ezelőtt, és verseket írt, rövid, egyszerű mondatokkal. Órákat ült a recsegő karszékben a nyitott ablak előtt, s nem vágyott másra, mint hogy leírja, amit lát és hall. A rajzokban vonalakat húzott, köröket rajzolt, a legegyszerűbb formákat látta el címmel.

Soha nem érzett hasonlóan kitartó nyugalmat és békességet. Minden percben megfürdött érzéseiben.

Ezúttal a telefon hangja sem volt riasztó, a piros lámpa fénye előre jelezte a hangot.

- Valentin Jobbágy.
- Flüelen vagyok.
- Parancsolj!
- Ne haragudj, de akkor este nem tudtam elmenni – mondta Flüelen.
- Semmi gond, túl vagyunk rajta – mondta Valentin.
- Aznap nem volt könnyű dolgom.
- Nincs szükség magyarázatra.
- Ma este ráérek, beszélgethetünk.
- Igazán kedves, de most jól haladok a munkámmal, nem szeretném félbeszakítani – mondta Valentin.
- És holnap? – kérdezte Flüelen.
- Nem tudom, mi lesz holnap – válaszolt Valentin.
- Este a városban van dolgom, ha hétkor ráérsz, akkor a hattyúknál.
- Malbum azt mondta, hogy szabadságon vagy – mondta Valentin.
- Mikor mondta? – kérdezte Flüelen.
- Na, jó, hagyjuk ezt! Nem tudom, mikor mondta és miért mondta – válaszolt türelmesen Valentin.
- Akkor holnap – vágta rá Flüelen.

Valentin hallgatott, nem válaszolt rá semmit. Megvárta, amíg Flüelen leteszi a kagylót.

Valentin minden szót nyugalma elleni támadásnak érzett, s most ellenőrizte gondolatait, megváltoztak-e. Egyáltalán, meddig tart a ráismerésből sarjadó békesség?

Rajzolós és verses noteszével lesétált a városba. Járását minden eddiginél szertelenebbnek, mozgását könnyedebbnek találta, mintha napok alatt komoly fizikai változáson ment volna keresztül.

Hónapok óta figyelte azt a borozót, ahol az ablakba állított bárpulton poharznak. A polcokon sorakozó rendkívül széles választék ezen a napon ellenállhatatlannak bizonyult. A bolt üres volt, bent az eladó törölte fényesre a poharakat. Valentin benyitott. Körbenézett, majd az eladóhoz fordult, akinek latinos arcszíne elbizonytalanította.

- Beszél angolul? – kérdezte.

A nő elgondolkodott, letette a poharat. Mint kiderült azért, össze ne törje a nevetéstől. Fél perc múlva könnyeit törölgetve megszólalt.

– Beszélek franciául, olaszul, spanyolul, portugálul, németül, svédül és kínaiul, de az angolt, sajnos, nem beszélem.

Igen, ezért is világnyelv, gondolta Valentin, s valamiféle univerzális, minden nyelven érthető szókészlettel közel negyedóra alatt kiválasztották azt a bort, amiből egy decit megkóstolt. A fehér merlot egy kifogástalan évjáratát kapta. A kóstoló után rendelt egy üveggel, hozzá egy doboz szivart, fizetett és elindult a parton.

Olyan lassan haladt, mintha méterekkel a járda fölött járna, s így nem lenne miről elrugaszkodni.

Hirtelen kedve támadt Flüelennel találkozni, itt a bor és a szivar, de amint leült a padra, s a távoli hegyek rajzolatával foglalta el magát, azonnal el is feledte.

Szabadságát óriási térben érezte lebegni, ám oly könnyűnek tűnt, mint maga a levegő, amely egy kisebb fuvallatra megváltozhat körülötte.

A nap szórt fényt vetett a tóra, a hullámok lomhán tocsogtak a kőfalon, fehér és sötét hattyúk legelték a betonra tapadt moszatot. Az égen repülő hűztak csíkot, egy hajó beállt a dokkba, minden mozgott, magától haladt valahova.

A távolból szaxofon hangját sodorta felé a szél, elnyújtott, andalító dallamok hullámoztak körülötte. Valentin fölállt, a hang irányába indult, kezében a bor és a szivarok.

A hajóállomáson és a strandon is túl széles sátrakat pillantott meg, melyek kört zárva nyitva álltak egymás felé. Oldalt céllövölde, vurstli, hatalmas asztalok összetolva, s vásári forgatagnak ható színes ruhákban, ünnepi hangulatban mulatoztak.

Valentin egy percet sem habozva a társaság felé indult. Az asztalról poharat választott magának, fölbontotta a bort, kirakta a szivart, s az ismeretlen mulatókkal nagyokat koccintott. Kihúzott egy szivart, tüzet kért egy frakkos úrtól, az ízes füstöt a levegőbe fújta. Újabb üveg borok kerültek elő, s Valentin beleolvadt a kavalkádba.

– Milyen ünnep van ma? – kérdezte egy nőtől, bemutatkozott.

– Egy ötezerkétszáz éves ünnep – mondta harsányan a nő, egy falat sültet, fél fűrt szőlőt tömött magába, öblös pohárból itta rá a bort.

– Te hányadik századból jöttél? – kérdezte a nő.

– Én? A huszonegyedikből.

– Akkor te nagyon fiatal vagy – mondta a nő.

– Ahogy vesszük – válaszolt Valentin –, de ha jól meggondolom, jöhettem nullából.

– Ez a beszéd – rikkantott a nő, a pohara már megint tele volt, kiitta, lecsapta az asztal közepére, átfogta Valentin derekát, s mellkasára dőlve táncba vitte. Valentin is átölelte, szájából a szivar messzire kiállt, s várható volt, a parázs hamuja percek múlva a nő hátára, blúza mögé hullik. Akkor egy álarcos férfi lépett elébe, a fején nyolc szarvat viselt, szárnyai a tarkójából nőttek, s egy ezüstszerű gyertyaoltó kupakkal a hamut hamutálba söpörte. Valentin két szemével egyszerre kacsintott, ami megesik, ha ennyire foglalt mindkét keze. Tánc, szivarozás, kacsintás.

A nő elengedte Valentin derekát, s egy másik férfival folytatta tovább. Valentin föllélegzett, a sátrak egy csöndesebb szögletébe állt. Akkor látta meg a sátor mögött sínen mozgó kamerát, mögötte a rendező fölemelt székét. Kétségtelen, forgatásba keveredett.

Kihátrált a kamera látószögéből. Az asztal kellékei között ott állt az üvege és a szivaros doboz.

Kihátráltam a cselekményből, gondolta.

Egy asszisztenshez fordult, aki csíptetős rajztáblán jegyzetelt.

– Miről forgatnak?

– Dokumentumjáték – mondta az alacsony férfi, nyakát hosszan nyújtotta, nem látta át a kavarodást.

– A műfaj nem igazán érdekel – mondta Valentin.

A férfi szájába dugott tollal most nézett először Valentinra, de most cipőtől a feje búbjáig.

– Az újságtól jött? – kérdezte a férfi.

– Úgy is mondhatjuk – válaszolt Valentin.

– A 38-as ballábas mohacipőről forgatunk – mondta közönségesen a férfi, mellénye tele volt zsebbel, mindenben tartott valamit, ezért kétszer olyan szélesnek látszott.

– És ki viseli a cipőt? – tapogatózott Valentin az ismeretlenben.

A férfi rosszállóan nézett Valentinre, összehúzott szemöldökkel bosszankodott, mintha állatkert büféjében érdeklődne a szendvicsbe fogott hús eredetéről.

– Nem olvasta a forgatókönyvet? Hogy jöhet ki ilyen készületlenül? – oktatta a férfi, s láthatóan türelme határához ért.

– Elnézést, de nagy traumán estem át a napokban – válaszolt Valentin.

A férfi újra fölmérte tetőtől talpig. Lehiggadt.

– Azt csak tudja, hogy itt nem messze találtak rá az 5200 esztendőös mohacipőre, ami a szakértő lábszerészek szerint 38-as méretű és ballábas. Az egyik legősibb lelet, amit Windmühle környékén találtak.

– Mohából készült cipő 5200 évvel ezelőtről? – mondta Valentin, mintha a messzi úrkorszakból kérdezne vissza a zokni jelentőségére.

– Jégbe hűtve – mondta a férfi, de látva Valentin az értetlenséget, hozzátette –, bele volt fagyva a jégbe, most olvadt ki, ahogy melegszik a klíma.

– És ennek a mulatságnak mi köze hozzá? – faggatta Valentin.

– De ugye nem azt fogja leírni, amit tőlem hall!?

– Utánajárok mindennek, nyugodjon meg!

– A nagy felfedezés ünnepe – magyarázta a férfi, de addigra Valentin eltűnt mellőle, túl sok volt neki a mellébeszélésből.

A nap lejjebb szállt az égen, az asszisztens hiába kereste a tömegben Valentint, aki a parti hattűszobor irányába indult.

Percek múlva hét. A hattűúk magányosan állnak. Már másodszer vár hiába Flüelenre, igaz, a mait ő mondta le.

A bor fölkeverte nyugalmát, fölzaklatta és elbátortalanította. Hazafelé baktatva azon gondolkodott, hogyan őrizhetné meg belső békességét hosszú időn át. Kell lennie valami módszernek, amivel visszaidézheti.

Otthon elterült az ágyon, félig álomba merült.

Arra riadt, mintha kopogtak volna az ajtón. Tíz óra elmúlt. Fülelt, hátha újra hallja. Fölugrott és kilökte az ajtót. Az előtérben égett a lámpa, csend volt. Kiwi ajtaját figyelte, de onnan sem szűrődött ki hang. Ellenben a harmadik ajtó körül, mely Kiwi és az ő lakrésze között állt, fénycsik húzódott. A lépcsőház világítása kialudt. Valentin kitapogatta a falat, hátha fölrakták a névtáblát. Nem volt rajta semmi. A villany hirtelen kialudt a keret mögött, Valentin gyerekes gyorsasággal visszaugrott a lakásba és behúzta az ajtót. A kulcslyukon át próbált kinézni, de a kinti fül rá volt hajtva. Futólépteket hallott a lépcsőn, sietve az ablakhoz ugrott. Az utcán a lámpák sárga fénye vibrált. Ebben a pillanatban a kapun magas férfi lépett ki, táskát szorított a hóna alatt. Valentin csak a hátát látta, ami olyan széles volt, mint egy asztallap. Meg mert volna esküdni, hogy ez az a férfi, akitől olyan nagyon tart, akivel első éjszakáján és a fénymásolónál találkozott. És hirtelen eszébe jutott Flüelen határtalan ajánlkozása. A férfi eltűnt a Szent Menyhért árnyékában. Hát, persze, gondolta Valentin, nem értik, miért vagyok még itt, mikor minden számítás szerint rég távoznom kellett volna. Ez viszont azt jelenti, hogy az öreg Hurut is be van avatva. A kérlelhetetlen és durva öreg, aki összetöri a legkeményebb fából faragott íróit is. Zavart okoztam a gépezetben, minden jel erre mutat.

Valentin akkor éjjel nehezen aludt el, izgalomban tartotta a játék, mely közte és az Alapítvány között folyt, s eddig nem várt fordulatot vett. Rájött a játékszabályokra, megtalálta a szerepjáték mozgatórugóit, s ettől kezdve övé a kezdeményezés. Ugyanakkor mindaz, amit megaláztatásában átélt, s ahogy túltette magát rajta, számára nem tartozott a játszámához, úgy gondolta, olyan nem várt lelki teljesítmény, amit csak magának köszönhet. Képes volt módosítani a totális vereséget, és vert helyzetéből fölállni. Életében először tapasztalta, hogyan változtatható a világról alkotott kép a reá vetett tekintetben.

A gondolatok nem hagyták nyugodni, villanyt gyűjtött, fölnyitotta a füzetet, s minden jelentkező mondatot leírt. Félóra alatt úgy kimerítette az izgalom, hogy másnap délelőtt tizenegyig mozdulatlanul aludt.

Reggel első dolga volt újraolvasni a jegyzeteit. De már korántsem voltak olyan izgalmasak, mint az éjjel. Mondatok voltak, mögöttük valami homályos fedezék. Éppúgy változik a világ értelme, ahogy a mondat tartalma éjjel és nappal között, gondolta Valentin, s némi csalódottságot érzett tegnap még gigantikusnak tűnő teljesítménye fölött. Nehéz ekkora ugrásokat elviselni néhány óra leforgása alatt.

S akkor Benre gondolt, hogy elküldi az új jegyzeteket lefordítani, de mégsem kapcsolta be a gépet. Nem szabad kiadni pillanatnyi átalakulásom az Alapítványnak, gondolta Valentin, majd a végén, egyben kell látniuk mindent. Az az érzésem, túl nagy tempót diktálok magamnak, nem hagyok elég időt arra, hogy beérjen a változás, használni akarom azonnal, szüretelni egyből, s ettől idő előtt kimerül, és kimerülök én is. Nem akarhatok valamit elérni, ha az nem akar elérni engem. Az akarásnak, még ha nem is mindig nyögés a vége, de szuszogás, hogy akkor ezt is megcsináltuk. És ez így nem jó. Az ösztöndíj is attól szép, hogy

magától talált rám. Csak a maguktól fölkínálkozó eszközökkel végzett munka adhat örömet. A többi kinszenvedés, strapa, át *akarja* magát az ember az életén, és a sok akarásnak az a vége, amit nagyon nem akar, a halál. Most akkor itt tartok. A halál is szép, ha önmagát kínálja föl. Különben pokol. Igen, ez az, amit meg kell jegyeznem. Ebben az egyirányú harcban úgy támogatom a világot, ha elfogadom a fölkínált eszközöket, s nem a magaméval harcolok.

Ebből majd sokat ki kell húzni, de most még hagyom, gondolta Valentin, feneké alatt harsányan pattogtak a rugók.

Valentin fél hétkor sétált le a Bergstrassén, fejében újra összeállt a kép, s kíváncsian várta, Flüelen mit tud hozzárakni.

A harangzúgás ma este elmaradt. Flüelen könnyű esti hátszélben érkezett, így száz méterről hamarabb a partra ért parfümjének édes illata. Az arca fáradt volt, sápadt, de föl volt javítva mindenféle krémekkel és festékekkel. A haja hozta a formáját, fekete gömbkoronaként burkolta be. Valentin először lett kíváncsi a nő fejének árnyékára.

– Örülök, hogy ráértél – nyújtott kezét Flüelen, csuklóján ütős zenekarnak elegendő mennyiségű ékszer csörömpölt.

– Este már nem szeretek dolgozni, de soha nem tudom, mikor fejezem be – mondta Valentin, s ebben a mondatban mindkét érzése benne volt. Örült is az ismerőssel való találkozásnak, másrészt a játszma kimenetele bizonytalanabbnak tűnt, mint gondolta. Flüelen kiszámíthatatlan, az arca pókerből van, és soha nem tudni, melyik mondata hangzik hivatalból, és melyik mögött áll ő. És nem elképzelhetetlen, hogy ennek tudatában is van.

– Vacsoráztál már? – kérdezte Flüelen.

És ez a kérdés is milyen? Most a hivatal vagy a nő kérdezi?

– Igen, néhányszor már vacsoráztam, de ma kivételesen még nem – mondta Valentin a szellemesnek szánt mondatot, de mire a végére ért, alig maradt a tüdejében levegő.

– Lehet, hogy nevetni fogsz, de nekem a pizza a mindenem – mondta Flüelen.

Valentin hosszan nézte, hisz nem reagált az előző mondatra, márpedig spontán párbeszédben így szokás. Csak akkor nem, ha begyakorolt szerep szerint folyik a társalgás.

– Nincs ellenemre – mondta Valentin, s még egy próbát tett, hogy kizökkentse –, és nem azért mondom, de gyerekkoromban hallottam egy felkavaró mesét, ami arról szólt, hogy teliholdas éjszakán vigyázni kell a pizzával, nehogy a pizza helyett a holdat együk meg, mert aztán sötét lesz minden éjszakánk.

– Pedig azt hittem, hogy az árapályon és menstruáción kívül mást nem befolyásol a hold – mondta Flüelen.

Valentin saját csapdájában érezte magát. Flüelen megsejtette modorosságát, és kész volt fölvenni a kesztyűt. Ez így nem mehet tovább, gondolta Valentin, a vacsora végére ki fogják készíteni egymást.

Valentin elindult, s csak aztán szólt vissza.

– Menjünk!

A pizzériában most másik személyzet volt soron, kizárólag férfi pincérekkel. Az ég borult volt, a tóban a túlpárt fényei világítottak, a hold sárga foltjai előbukkantak a felhők mögül, de egészében soha nem látszott.

– Olyan éhes vagyok, mint egy farkas – mondta Flüelen, s mikor szétnyitotta az étlapot, kivillantotta fogait. Valentin most látta először, hogy Flüelen két tépőfoga kiáll a metszőfogak mellől, s ettől a pillanattól kezdve vérszomjas farkas képében foglalt helyet Valentin fantáziájában. Jó lenne, ha ma este ezt nem csinálná még egyszer. Talán, ha jóllakik, lesz rá némi esély.

Valentin fölnézett az asztalról. A fehér bőrű, halántékán kék erekkel díszített pincérnő állt mellettük, mintha csak számon kérné Valentint, miért nem adott szerepet a regényében. Pedig akartam, mondta magában, s zavartan elnézett a tó felé, arcán jól láthatóan folyt fejében a párbeszéd. Flüelen elkapta ezt az ábrázatot, s miután rendelték, megkérdezte.

– Ismered?

– Nem, dehogyan – szabadkozott Valentin. – Csak egyszer jártam itt, és furcsa emlékeim vannak róla.

– Mifélek? – kérdezte Flüelen.

Valentin az arcába nézett, már nem látta a fogak nyomait, s arra gondolt, őszintének kell lennie, még ha Flüelen nem is az, különben nincs értelme beszélni semmiről. Kardozás lenne csak, szavakkal, aminek mindketten elég nagy mesterei, de most semmi szükség rá.

– Telt ház volt – mesélte Valentin –, a pincérnő leültetett egy nőt az asztalomhoz. Franziskának hívták. Azt mondta, öt éve nem járt Windmühlében. Az apja miatt. Ő lövöldözött a parlamentben.

– Aha – mondta Flüelen sokat sejtve. – És mit mesélt még?

– Igazából mást nem. Nem tudom, most másra nem emlékszem.

– A pincérnő testvére aznap a parlamentben volt szolgálatban – mondta Flüelen –, sebesüléssel megúszta.

– Akkor ők ismerik egymást – mondta Valentin.

– Esetleg a pincérnő Franziskát, fordítva nem hiszem.

Megérkezett a pizza és a bor szűk nyakú üvegben. A pincérnő úgy nézett rájuk, mintha minden szavukat hallotta volna.

Nekiláttak a vacsorának, sokáig csend volt, mindketten magukban gondolkodtak.

– És jól telt a szabadság? – kérdezte Valentin, elbújt egy nagyobb falat mögé.

– Pocsékul – válaszolt Flüelen. – Megtalált a férjem egy mérleggel.

– Ez valóban nagyon rosszul hangzik – mondta Valentin.

– Mérhetetlenül elhízott, nem volt hajlandó semmire, csak nézte a tévét és zabált. Nem bírtam tovább és eljöttem otthonról, el akarok válni. Három napba telt a dagikámnak, mire rám talált. Hozott egy mérleget, ráállt, és könnyögött, hogy menjek haza, három nap alatt kilenc kilót fogyott. Fogalmam se volt, hány kilót nyomott azelőtt. Hát hogy higgyem el így egyetlen szavát is?

– És nem szokott este az utcán kóborolni? – kérdezte Valentin.

– Ugyan! De miért kérdezed?

– Nem szeretném, ha ráülne a nyakamra.

Flüelen nem válaszolt, mintha kifogyott volna belőle a szusz. Vagy túl messzire ment ezzel a fantomférrrel, félelmet keltett Valentinben, holott nem akart.

A pizzák elfogytak, Valentin újabb bort rendelt.

– A napokban nagyon furcsán éreztem magam – mondta Valentin. – Összebarátkoztam az öreg Huruttal, ő mutatott mindenféle cikkeket az újságban. Megjelent abból is, amit írtam és lefordítva átadtam Malbumnak. Hurut fölolvastott egy régi cikket, amiben arról írtak, hogy megfigyelőket szerződtetnek, akik a városról készítenek följegyzéseket. Ahogyan én is.

– Ugyan már, ne számárkodj! Te író vagy. Az öreg Hurutnak elszállt a fantáziája.

– Tudnád bizonyítani az ellenkezőjét? – kérdezte Valentin.

Flüelen a távolba nézett, elkapta a fejét, aztán az asztalra hajolt.

– Nem, nem tudom bizonyítani, ha ez megnyugtat.

– Aznap reggel – folytatta Valentin –, amikor megérkeztem, egy férfival futottam össze a kapuban, aki párnát szorítva a hóna alá, zokogva rohant ki a lépcsőházból. Az ágyamon nem volt párna, vettem egyet, és mikor az öreg Hurut elmondta, olyan megalázónak éreztem a helyzetem, hogy én is el akartam rohanni, a párnámmal.

– És miért nem tetted? – kérdezte Flüelen.

Valentin erre a kérdésre várt. Nem magyarázatra vagy elhallgatásra. Erre a kérdésre, amit csak a történet egyféle ismeretéből lehet kérdezni. Miért nem történt úgy, ahogyan szokott. Valentin nem válaszolt a kérdésre.

– Ki az a Búth Kiwi, akivel még soha nem találkoztam? – folytatta kérdéseit Valentin.

– Nem fogod elhinni, én se láttam még. Malbum tartja vele a kapcsolatot.

– Esetleg mozgássérült? – tapogatózott Valentin.

– Istenemre mondom, hogy fogalmam sincs.

– Flüelen, nagyon szépen kérlek, mondd el nekem, miféle játszma folyik itt? Ha beavatsz, egy életre lekötelezel, és ugyanerre az életre fogadom, hogy tartom a szám.

– Esküszöm, hogy zavarba hozol – mondta Flüelen, és nem nézett Valentin szemébe. – Mit értesz az alatt, hogy egy életre lekötelezlek?

Valentin nem válaszolt. A csönd úgy vibrált körülöttük, mint egy elektromos kazánban.

– A párnáról jutott eszembe – mondta Flüelen, mintha segíteni próbálna.

– Nem lehetetlen, hogy egyszerűen csak elvitte a párnát.

– Egy párnát? Zokogva? – Valentin nem akart hinni a fülének.

– Nem messze innen sérült embereket kezelnek egy intézetben, akik nem urai annak, amit tesznek.

– Gondolod, hogy az én párnámra hajtott volna az egyikük?

– Nem tudom – válaszolt Flüelen, s mostanra egészen magába roskadt.

– Szóval azt állítod – szánta el utolsó rohamra magát Valentin –, hogy nem vagy olyan információk birtokában, amiről én nem tudok, és kapcsolatban állnak a párnával és az újságcikkkel?

Flüelen némán ingatta a fejét, a haja elébe borult, csuklóján mozdulatlanul heverték a cintányérok. Az étterem közben kiürült, a pincérnő karba font kézzel

várta, hogy fizessenek. Valentin intett. Mikor pénzt vett elő, Flüelen megfogta a karját.

– Nem, nem! Malbum vendégei voltunk, vagyis az Alapítványé – mondta Flüelen.

Valentin hátradőlt a széken és cinikusan mosolygott Flüelenre, aztán a pincérnőre, akiről most már biztosan tudta, mi az, amit egyedül ő tudhat elmondani a parlamenti mézárulásról.

XII. fejezet

Valentin és Flüelen úgy rohant egymás mellett az utcán, mint akik versengésben akarják eldönteni, melyikük a sértődöttebb. Az utcák kihaltak voltak, a cipőjük kopogott. A levegő lehűlt, távolról autók zúgása hallatszott.

Valentin már a Bergstrassén loholt, mikor észbekapott, hogy Flüelen jön utána. Megállt a Szt. Menyhért magasságában, zsebre vágta a kezét. Az emelkedőn Flüelen a bokájáig sem ért.

– Most minek jössz utánam? – dühöngött Valentin.

– Rád akarok mászni a szobádban – mondta Flüelen higgadtan.

– Na, ne szórakozz velem! – Valentin minden türelmét elveszítette.

Flüelen most érte utol, megállt előtte, karba font kézzel vigyorgott rá. Valentinnak eszébe jutottak a farkasfogak. Ijesztő egy nő ilyen rágószerivel.

– Soha nem fogom megtudni, miért veszi minden férfi komolyan, ha egy nő fölajánlja magát – csóválta Flüelen a fejkoronáját.

– Pedig egyszerű a magyarázat – nevetett Valentin, zsebeiben úgy duzzadt a két ökle, mintha két, egymástól független nemi szervet hordozna az ágyékán.

– Ha te mondd, elhiszem – mondta Flüelen a két öklöt bámulva.

– Azért, mert ha egy férfi ajánlja föl magát, az komolyan gondolja, és ugyanezt hiszi a másiktól – mondta Valentin.

– De te nem vettél komolyan – mondta Flüelen.

– Nem – válaszolt Valentin.

– De miért nem? – mérgelődött Flüelen.

– Az előbb mondtam el a választ – magyarázta Valentin, kivette öklét a zsebéből, megfogta Flüelen sötét karjait, melyen fekete kötött pulóvert viselt, alatta zöld ingblúzt, lejjebb rézgombbal díszített sztrecc csípőfarmert, a vállára rövid füllel fahasáb vagy inkább szalámi alakú retikült akasztott.

– Nem értelek – mondta Flüelen, szeméit összehúzta a homlokránc alatt.

Valentin árnyékot vetett Flüelen arcára, a kevés fényben gömbfrizurájával furcsa alakú, hatalmas mikrofonra emlékeztetett.

– Nem vettelek komolyan, mert én se tudnék ilyen ajánlatot, úgymond, komoly szavakkal mondani – mondta Valentin. – Mi az, hogy rád akarok mászni? Másszál rá egy fára vagy egy sóderrakásra! Megmondom őszintén, nem bírnálak úgy megérinteni, hogy ne tudnám, mit tartok a kezemben – mondta, s elengedte Flüelen karjait.

Flüelen feje lebecsaklott, mint aki szégyelli és megbántva érzi magát. Lehajtott fejjel lassacskán megfordult, s megindult lefelé a Bergstrassén. Valentin újra zsebre vágta ökleit.

– Flüelen! – szólt utána határozottan, a levegő nyirkos lett, a távolban a kikötő fényei hunyorogtak.

Flüelen várt, szerette volna újra hallani a nevét, de Valentin nem mondta még egyszer. Néhány lépés után megállt magától.

– Igen? – szólt vissza a válla fölött.

– Van otthon egy üveg borom. Gyere, béküljünk ki!

Rövid gondolkodás után Flüelen bánatos kislányok javuló hangulatával az arcán megfordult, s mintha ólomcipőben járna, Valentin után indult.

Újra hallgattak, de a csendjük békesség volt, mintsem hallgatás.

Valentin kinyitotta a Bergstrasse 18. kapuját, Flüelen Valentinre nézett, eszébe jutott a párnával elfutó alak, de nem beszélt róla.

A lépcsőházban nem gyújtottak villanyt, lopakodva lépkedtek a visszhangos lépcsőházban. Kiwi ajtaját sötét ráma keretezte. Valentin kinyitotta lakása ajtaját, Flüelen előtt fölkapcsolta a villanyt.

– Tényleg haza akartál utazni egy szó nélkül? – kérdezte Flüelen.

Valentin bort töltött két pohárba.

Koccintottak. Valentin nem akart erről beszélni, fárasztotta a sok talány. Flüelennek megfordította a rugós karszéket, ő az ágyra telepedett. A rugók most megszólaltak Flüelen alatt.

– Azért kicserélhetnétek a rugóit – mondta Valentin.

– Nem lehet, muzeális érték. Árverésen vette az Alapítvány nagyon sok pénzért, azzal a megkötéssel, hogy egyetlen darabkáját sem alakítja át – mondta Flüelen.

– Akkor vigyétek múzeumba! Olyan rajta dolgozni, mintha folyton véleményt mondana a munkámról, és amikor nem tetszik valami, fenékbe lő a rugójával.

– Hm – mosolygott röviden Flüelen –, ez nem lehet véletlen. Rövid ideig ebben a székben dolgozott Thomas Mann, Dürrenmatt, de ült benne Robert Walser, Heidegger és állítólag Kafka is.

– Más nem? – kérdezte Valentin szelíden.

Flüelen megvonta a vállát, ivott a borból. Arcába élet költözött, vonásai kismultak, fáradságnak nyoma sem maradt.

– Elég nagy utat járhatott be a karszék, mert még ha a névsor egyazon helyen fordult is meg, kétlem, hogy ugyanazt a pengő rugójú ülést választották volna – mondta Valentin.

Flüelen újra megvonta a vállát, mintha a bor irányítaná a mozgását. Letette a poharat, ingblúzán legombolt egy sort.

– Meleg van itt – mondta Flüelen félreérthetetlenül.

– Nyitok ablakot – válaszolta Valentin, fölállt.

– Csak ha lekapcsolhatom a villanyt – Flüelen rácsapott a falra, s Valentin egy pillanat múlva sötétségben állt. Flüelen Valentin mellkasára hajtotta a fejét, hajgömbje az állára terült, magához szorított a férfit. Valentin mozdulatlanul állt, a karjai élettelenül lógtak mellette.

– Pont úgy viselkedsz, akár a nők. Azok ilyen hímes tojások – mondta Flüelen. Valentin nem szólt egy szót sem, egy órával ezelőtt mindent elmondott.

Flüelen fölemelte a fejét, sötét szemei fényesen csillogtak az utcai fénytől. Valentin messzire maga elé nézett a sötétségbe, mintha hozzákötötték volna egy fához.

– Nem akarlak még egyszer visszautasítani – mondta röviden Valentin.

Flüelen szó nélkül elengedte a férfit, a sötétben megkereste a táskáját, és becsukta maga mögött az ajtót. Valentin az ablakon át figyelte és hallgatta, hogyan kopog le a nő a Bergstrassén.

Valentin megitta a maradék bort. Főképpen csalódottnak érezte magát. Pizsamát húzott, álom nélkül forgolódott az ágyban. Kétségei támadtak. Ha a regényben leírja a mai estét, ott nem engedheti el Flüelent. Kiröhögnék. Ráfognák, hogy impotens, miközben fogalmuk sincs, mi zajlik benne. Nem értik, hogy vannak férfiak, akiket nem a farkuk irányít, akik uralkodni tudnak rajta. Baszni az állatok is tudnak. Vagy fölösleges uralkodni rajta? Nincs miért? Vagy mégis van?

Valentin egyszerűen közel érezte magához Flüelent, mintha csak azért taszítaná el magától, hogy fölébressze vágyakozását. Gondolataiban megnyugodva érte el az álom.

Másnap délelőtt fölnyitotta a gépet, hosszú levelet írt Bennek a tegnapi éjszakaról. Dél elmúlt, mikor befejezte, s újraolvasva látta, tíz oldalnál is hosszabb. A kaland befejezésén nem változtatott, Flüelen magányosan baktatott haza az üres utcán.

Harmadszorra is átolvasta a levelet. Ben se értené. Ez csak rá és Flüelenre tartozik. A levelet nem küldte el.

Kikapcsolta a gépet és ebédelni indult, mikor az iratok között meglátta a meghívólevelet. Bürde fejébe ma nyomják a babérkoszorút.

Bürde egész lényé ingerültséget váltott ki Valentinból. Az írónóból sugárzott a tehetségtelenség, az élet hiánya, mégis mindenütt ott volt, mindenütt elismerték. Persze, ha nincs tehetsége, nem tehet mást. Mindemellet Valentin saját tehetségbeli fokozatát nem tartotta számon. Azt gondolta, ha a tehetség függvénye a mindent magába habzsoló habitus, akkor a tehetség képtelen a magányos hős fejlődéstörténetét bejárni, ami előmenetelén nem, de művein idővel meglátszik.

Bürde képtelen a világot támogatni, örök vesztes, mert nyerni akar. Fordítva bizarrul hangzik: az örök nyertes folyton veszíteni akart. Vagy ahogy az öreg Hurut mondta, nem akar nyerni, így veszteség sem éri.

Pedig az emberek szemében mégis Bürde a nagy író, Valentin, aki folytonos küzdelemben él, egyszerűen nem létezik számukra, mert az élete nem ünnepek és díjak sorozata, csak munka.

Valentin visszadobta a meghívót, kinézett a Friedrich-féle fára. Ma este mégis el kell mennem, gondolta, ott lesz Malbum, Flüelen, és nagyjából mindenki; talán valami újat ismét megtudok.

Akár közletről, akár távolról nézte a szekrényt, nem talált az estére megfelelő ruhát. Minden öltözéke kopott, elnyűtt, agyonmosott. Kivette a fekete farmer-

dzsekit, egy fekete pólót és nadrágot, így legalább sötétben lesz, majdnem láthatatlan.

Azt hiszem, nincs közöm azokhoz az eseményekhez, amikhez más ruhába kell bújnom, mint amim van, gondolta.

A díjátadást és vacsorát a kaszinóban rendezték, közvetlenül a tóparton. Valentin pontosan érkezett, ne kelljen magában toporognia az ismeretlenek között.

Már messziről látta Malbumot, ahogy a bejárat előtt kezet fog és meghajol. Sötét frakkja nem állt jól neki, általában a testes férfiakon a legnevetésesebb. Nem tud a testhez tapadni, s mivel testalkatuk a pingvinéhez közelít, mozgásukat és külsejüket a frakk csak tovább pingvinesíti.

Valentin megállt a Bergstrasse végén. Még nem késő visszafordulni, vagy lekanyarodni jobbra és meginni a parton egy pohár sört. De ahogy erre gondolt, Malbum szeme megakadt rajta. Szigorúan nézett rá, nem intett, mint máskor. Valentin összekapta magát, elindult a kaszinó felé. Abból dolgozunk, amink van, gondolta, s ettől megkönnyebbült.

Malbum zavara láthatóan tovább fokozódott a kézfogásnál, mintha nem ismerné meg Valentint, aki az ajtóból visszafordult hozzá.

– Megismer? – kérdezte Valentin.

Malbum biccentett, szemeit lehunyta, s ettől barátságosabbnak látszott az arca.

– Majd beszélünk – tette hozzá két kézfogás között.

Ja, ha lesz hozzá kedvem, mondta magában Valentin. Levett egy pohár pezsgőt a pincér tálcájáról, belekortyolt.

Flüelent kereste, nem volt könnyű dolga. Ruhaköltemények és sminkek mögött bújócskáztak az asszonyok, nemritkán csipkés temetési fátyol mögé rejtőztek.

Poharak és mondatok zaja töltötte meg a termet. Valentin végignézett magán, idegen testként bújt el egy oszlop mögött. Hatalmas találkozások, csókok jobbról, balról és középről, mindenki ismert mindenkit.

Valentin visszatette a tálcára a poharat, nem itta meg a pezsgőt, a fullasztó levegőben enélkül is szédelgett.

Istenem, milyen idegen ez az egész a művészettől, gondolta Valentin, ám ezúttal magánya fölszabadította. Mindig kívül kellett helyezkednie ahhoz, hogy ne érezze magát bezárva. Fogalma sem volt róla, hogyan viselik el a többiek a zárt világot. Miért van mondanivalójuk akkor is, amikor nincs?

Levett egy újabb poharat, ezt fenéig kiitta, a pincérnek ideje sem volt arrébb lépni, az üreset visszarakta.

Csengők és kolompok hangjára vonult a tömeg a színházterembe. Üléseik számát széles jegyszalagról olvasták le. Valentin borítékjában nem volt ilyen, vagy csak nem találta meg.

Kiállt a terem szélére, megvárta, amíg mindenki elfoglalja a helyét. A fények lassan kialudtak. Három üres helyet látott, bent a közepén.

A függöny mögül elegáns nő lépett elő, hosszú, csillogó ruhát viselt, a melleit a torkába emelte. Németül beszélt, amiből Valentin kötőszavakat, elöljárószókat értett, és azt, hogy író.

Alacsony, kopasz férfi lépett hozzá, bordó öltönyt és nyakkendőt viselt. Megfogta a karját, röviden és darabosan suttogott a fülébe. Megpróbálta arrébb húzni. Valentinnek fogalma sem volt, mit akar. Makacsul tartotta magát a fal mellett. A férfi megunt, legyintett, egy perc múlva apró horgászszékkal tért vissza, s undorodva nyújtotta Valentin felé. Valentin fonákkal intett, tűnjön innen a francba. A férfi dühösen rohant el, s nem sokkal később egy biztonsági emberrel jelent meg a bejáratnál. Mint lehetséges veszélyforrást, szemmel tartották Valentint.

A díjátadás másfél órás ceremóniáján fölolvastak, filmrészleteket, beszélgetéseket vetítettek. Bürde a közepe táján vonszolta magát a színpadra. Legalább tíz kilót hízott, mióta nem látta. Jól mehet neki. Iszonyatos műszálas ruhák libegtek rajta, úgy volt kifestve, mint egy tölklámpás. De Valentin nem ezért bámult bénultan a színpadra. A díjakat az Alapítvány elnöke adta át, egy magas, erős, szikár arcú férfi kis bajusszal. Megtévesztésig hasonlított arra a férfire, akinek a tekintetét Valentin nagyon nem állta. Sőt, nem hogy hasonlított, minden kétséget kizáróan ő volt az. Független, nyugodt és erős ember, az Alapítvány elnöke.

Valentin földézte mindkét találkozásukat, a fotókat, a pénzt, a szűrő szempárt. Nem szúrta az, gondolta Valentin, csak pontosan tudta, ki vagyok.

Levette a szemüvegét, keret nélkül figyelte az előtte kavargó homályos masszát.

A ceremóniát óriási taps zárta, a férfi eltűnt a függöny mögött. Az előcsarnokból friss ételek illata szivárgott. Valentin elsősorban a bazsalikomot ismerte föl, ami nem volt egyszerű ebben a tömény parfümszagban.

Kinyíltak a terem szárnyas kapui, a közönség közvetlenül a művészet után a gyomrának hódolt. Valentin a tömeg mögött sétált ki az üres teremből, a biztonsági őr még mindig figyelte.

Egy pohár bort kerített, visszaállt kedvenc oszlopa mögé, s hallgatta a zsongást. A tömeg nem fogyott, inkább gyarapodott. A későn érkezőknek már csak étel maradt, és a sok jó baráti szó.

Flüelen a sajtók között válogatott, mikor meglátta Valentint. Két lépés után megtorpant, mintha a tegnapi rossz emlékek fognák vissza.

Valentin újabb pohár bort emelt föl és elindult felé. Közvetlenül előtte állt meg, kortyolt, de nem mondott semmit. Flüelen szájában megállt a falat.

– Jössz táncolni? – kérdezte Valentin.

– Hogy? Hová? – válaszolt Flüelen.

– Ahol csönd van – mondta Valentin.

Flüelen letette a tányért, megtörölte a száját, Valentin poharát a tányérjába rakta.

– Nem ismerem itt a járást. Csak ön után, hölgyem! – mondta Valentin.

Flüelen szeme úgy csillogott, mint az éjszaka.

Átfúrták magukat a tömegen, szűk oldalfolyosón az alagsorba jutottak. Flüelen a harmadik ajtót találta nyitva. A kelléktárba jutottak. Csönd volt, mint egy lakásban, ahol hosszú évek óta nem lakik senki.

A tóra néző keskeny ablakon át szórt fény esett az asztalra, amire Flüelen fölfeküdt. Valentin ledobta magáról a ruhát, Flüelen a patentsort ropogtatta a hasán. Valentin legörgette Flüelen fehérneműjét, arccal a combjai közé fúrta

magát a melegbe. Tenyerébe emelte a fenekét, mintha fél dinnyéből habzsolna. Flüelen Valentin hajába kapaszkodott, húzta magára. Valentin föltérdelt az asztalra, behajlította a könyökét és Flüelen fölé mászott, belenyalt a szájába, és így tovább.

Az asztal iszonyú kemény volt, Valentin térdkalácsa, könyöke ropogott, nem állta a porc a préselt pozdorját. Flüelen csöndesen szuszogott, összeszorította a fogát. Valentinnek úgy hullámzott a feneké, mint a hajók gépházába fölkötött sonka. Sötét volt itt is, és por. Valentin beleköhögött a porba, megállt egy pillanatra, a torkára nyálat nyelt, s folytatta tovább, de már nem sokáig.

Így feküdtek egymáson perceként át. Flüelen átkarolva a hátát, magához szorította az író. Valentin talpa begörccsölt, lábfejét vágta az asztal éles pereme. Megremegett a lába, Flüelen elengedte a szorítást. Flüelen fölült, a táskából zsebkezdőket nyomott Valentin kezébe.

– Töröld le magad, nehogy beleszáradjon a gatyádba – mondta Flüelen, és suttogott, mert nem hallatszott le a fönti lárma.

– Malbum már biztosan keres – mondta Flüelen.

– Nekem is akart mondani valamit – vágta rá Valentin. Flüelen nem válaszolt, elkapta Valentin kezét és húzta maga után a folyosón. Pillanatok alatt fölérték, Flüelen megigazította a haját, kilépett az előtérbe. Rögtön utána Valentin csukta mögötte az ajtót. De mintha az ajtó elzárta volna a hangokat. Előbb a körülöttük állók, majd a terem távoli részén is elhallgattak. Egy pisszenést nem lehetett hallani.

Flüelen visszanézett Valentinra, a szájához kapott. Valentin ekkor látta meg, hogy Flüelennek csurom vér az arca. Valentin az arcához nyúlt, megnyalta a száját, érezte a menstruációs vér sós ízét. Ott álltak a néma tömegben, amely akkor mozdult meg először, mikor Malbum feléjük lépett, de megtorpant. Valentin Flüelent nézte. Szólni sem bírt, kétségbeesés fojtogatta. Valentin körülnézett, erőt merített a lehetetlen arcokból, s így szólt.

– Két lehetőség van. Egy – itt hosszú szünetet tartott. – Mindketten agyvérzést kaptunk – várta a hatást. Nem jött. – Kettő. Biokotont használtunk.

Flüelen keze és lába görcsbe állt, legszívesebben a föld alá süllyedt volna.

Ebben a pillanatban a Valentin mellett álló fiatal, testes férfi, akár egy operáriában, harsány kacajban tört ki, széles tenyerén tapsolva forgolódott. Röhögése hullámként verődött vissza a falakról, s egyre többeknek esett le a tantusz, minielőadást láttak, s hogy le ne maradjanak a produkcióról, tapssal és kacagással kapcsolódtak társuk hívó szavához.

Valentin meghajolt, megfogta Flüelen kezét, egyenesen az utca felé vezette. Malbum értetlenül bámult utánuk.

A tömegből hirtelen előkerült az öreg Hurut. Úgy csapkodta Valentin hátát, mintha szét akarná verni a gerincét.

– Ez az, fiam, így van, gyerünk! Adjál nekik! Abból dolgozz, amid van! – kiabált az öreg mindent túlharsogva.

A bejáratnál Bürde toporgott hatalmas virágcsokorral, nem volt hová letenni, így tapsolni sem tudott, csak mosolygott. Ő már ismeri az új sztárt!

Ahogy kiléptek az utcára, Valentin futásnak eredt a lejtőn, húzta maga után Flüelent. A nő sikoltozott, de Valentin nem eresztette. Együtt ugrottak a tóba az alkony utolsó órájában.

XIII. fejezet

Valentin még nem nyitotta ki a szemét. A paplan forró volt és könnyű, a fejében súlyok kergették egymást, mintha fölfogná a véráram lüktetését. A tarkóján tompa fájdalom ült. Tudta, ha kinyitja a szemét, szédülni fog. Megpróbált visszaaludni, egy-két óra óriási nyereség lehet, megkímélheti a józanodás első, legborzalmasabb szakaszától, amikor semmi nincs a helyén, az erő leghalványabb szikrája is elhagyja, minden mozdulat ötször akkora energiát és figyelmet kíván. Valentint csöppet sem lepné meg, ha egyszer ilyen állapotban szeme láttára szakadna ketté a világ.

A szája kiszáradt, savanyú bor párája keringett benne. Föláll, gondolta, iszik egy pohár vizet. Nem volt benne hozzá erő, csak megfordult a takaró alatt. Ismeretlen volt a fordulás, résnyire kinyílt a szeme. A padló közelében csupasz matracon feküdt, a takaró egy poros pléd volt. Légzésére megmozdult a por a padlón. Sehogyan sem akart világosodni előtte a világ.

Felkőnyökölt a matracon, szemeit átdörgölte. A hely ismeretlen, mégis meleg volt.

A lehúzott rolók között a nap apró szikrákat vetett a szobába. A szoba végében halvány lámpafény ölelte körül a fölé hajló alakot, akár egy elektromos glória. Ahogy szokta szeme a fényt, már látta, az illető hosszú ruhát visel, a haja is hosszú, s apró mozdulataiból ítélve rajzol vagy ír.

Valentin elköhintette magát, nagyot nyelt a szomjúságtól.

– Kér egy teát? – szólt a hang az asztaltól, amelyről úgy tűnt, nőtől származik.

– Igen, kérek – mondta Valentin, és nem ismert rá a saját hangjára. Száraz és reszelős volt, mint torokgyulladás idején. Kétszer is megköszöri a torkát, a hurut nem szakadt föl. Abbahagyta.

Az asszony fölállt, az ablakhoz lépett, résnyire fölhúzta a rolót, és Valentin felé fordult.

Valentin soha nem látott még hozzá hasonló asszonyt, mint valami látomás. Hosszú, ősz haja a vállaira omlott, arcát mély barázdák szeletelték, de a szeme és a mozgása olyan fiatal volt, akár egy kislányé.

– Jól van? – kérdezte az asszony.

– Hát, nagyjából. Kicsit szomjas vagyok, és zúg a fejem, mint egy méhkas – s mindennél jobban esett neki, hogy őszintén beszél.

Az asszony kiment a konyhába, Valentin magára maradt.

Föülült a matracon, benézett a takaró alá, a nadrágja rajta volt.

Az asszony kidugta fejét a konyhából.

– A vécét és a mosdót ott találja – mondta.

Valentin bólított, föltápászkodott, nagyjából összehajtotta a pokrócot és kiment a fürdőszobába. A zárban elfordította a kulcsot, a mosdóra támaszkodva

figyelte magát a tükörben. A haja égnek állt, mint minden reggel, arcát a mély-séges delírium nyomai formázták.

Visszagondolt a kaszinóra, Flüelenre, akivel a fürdés után borozni indult. De ki lehet ez az idős asszony, aki ilyen szenvtelenül, mégis mintha ismerné, kedvesen bánik vele. Talán Flüelen nagymamája. Azt azért nem hinném, szedte össze percről percre magát.

– Kész a tea! – hangzott kintről.

Valentin ledobta magáról a ruhát, megfürdött, a zuhanyrózsából langyos vizet kortyolt a tea előtt. Felöltözött és visszament a szobába, ahol az asszony két csészével és egy méretes kiöntővel várta.

– Cukorral kéri simán? – kérdezte az asszony.

Valentin elbizonytalanodott, már vagy öt éve nem ivott teát, s akkor cukorral vagy nélküle, már nem emlékezett, ugyanakkor szeretett volna újra őszintén válaszolni.

– Cukorral – mondta –, most cukorral.

Ha valaki itt öregesen mozgott, az Valentin volt. Lerogyott a székre. Ruhája alól szappan illata áradt.

Az idős asszony két cukrot tett Valentin bögréjébe, ráöntötte a teát, kanállal elkavarta, majd magának is töltött.

– Úgy tudom, maga író – mondta az asszony.

Valentin, mintha gondolkodási időt kérne, szájához emelte a csészét, rövid, keskeny kortyokat szippantott.

– Nincs egy kis citrom itthon? – kérdezte Valentin.

Az asszony szó nélkül fölállt, tányéron egész citromot hozott elő, fölvágta és Valentin teájába csavarta. Valentin a tányérról fölvette a kifacsart citromot.

– Megehetem? – kérdezte.

– Ha jólesik – válaszolt az asszony, s csak olykor nézett Valentinra, nem akarta zavarni azzal, hogy látja.

Valentin most vette észre, az asszony hálóingben van, a haja fésült, tehát ez napközi viselet nála. Mindketten ittak a teából, s mintha Valentin már válaszolt volna, visszakérdezett.

– És maga mivel foglalkozik?

– Írok. Író vagyok – mondta az asszony, s Valentin az asztal felé nézett, ahol először megpillantotta. S valóban, kazalban álltak a kézzel írt lapok az írógép mögött.

Az asszony fölállt, íróasztaláról magához vett valamit. Valentin attól tartott, hosszú szakmai eszmecserebe keverednek, s akkor hirtelen a fejéhez kapott. Nem volt rajta szemüveg. Mikor az asszony visszatért, Valentin belenézett a bögréjébe, s úgy tervezte, két nagyobb kortyra megissza a teát, aztán hazamegy. De hát hová? Hol keresse a szemüvegét?

Az asszony felé nyújtotta az apróságot.

– Tessék, a szemüvege.

Valentin csodálkozva hajtotta ki a két szárat, mintha a tegnapi világot nyitná meg maga előtt. Fölrakta a szemüveget, az asszonyra mosolygott.

– Köszönöm – mondta, majd folytatta, már sokkal jobban érezte magát. – Igen, író vagyok. Ösztöndíjat kaptam Windmühlébe, s ha jól gondolom, most is ott vagyok.

Ebben a pillanatban megrázkódott a szoba, az ablakok beleremegtek, mintha csak válaszul érkeznének, fölzúgtak a harangok. Perceken át szótlanul ültek egymással szemben. A harangok utolsó kongatása közben az asszony két tányér paradicsomos spagettit hozott.

– Egyen, biztosan jólesik – mondta, s mindkettőnek nekiláttak.

Valentin még szédült, de a gyomra üres volt.

– Szóval maga is író. Min dolgozik? – ügyetlenkedett Valentin a kérdéssel.

– Apróságok – mondta az asszony, s egy halom kis füzetre mutatott az asztalon, melyekről Valentin azt gondolta, esetleg használati utasítást tartalmazó prospektusok. Letette a villát, belelapozott, nem értett egy szót sem.

– Milyen könyvek ezek? – kérdezte Valentin.

– Saját nyomtatás – mondta az asszony. – Amit írógépen írok, kinyomtatják a printerrel, aztán fedelet tervezek rá és cérnával összefűzöm. Harminc-negyven oldalnál egyik sem több.

– És hány példányt készít? – kérdezte Valentin.

– Általában ötvenet – mondta az asszony, kis falatokat vett magához.

– Mit lehet ötven példánnyal kezdeni?

– Ó, nagyon sokat. Szétosztom a barátaim között.

– Boltokba semmi? – csodálkozott Valentin.

– Ugyan már – mondta kissé oktatóan, s Valentinnak ekkor tűnt föl, hogy a szerző neve nincs ráírva egyikre se. – Nem érdekel ez senkit, vagyis akiket érdekel, azokat mind ismerem. Ilyen egyszerű az egész.

– Díjak, sikerek, hírnév? – s Valentin végképp elképedt.

Az asszony hangosan fölkacagott, s most minden addiginál jobban előbújt belőle a jókedvű kislány, tán még a könnyei is potyogtak. Aztán komolyra vált az arca.

– Ugyan, minek? Nem hiányzik a folytonos küzdelem. A reménykedés, hogy a munkám elnyerje jutalmát. Az én jutalmam az, hogy mindezt leírhatom. És ennél nincsen tovább, ez maga a végtelen jutalom. Ez az elérhető legtöbb, ami örömet okoz. Zárt világban élek, többnyire egyedül vagyok. Nekem így jó. Így tudtam megbékülni a világgal.

– De milyen fiatal maradt! – mondta újra őszintén Valentin.

– Az idő belül telik, barátom – válaszolt az asszony, mosolygott, mint aki tudja, ettől kisimulnak a ráncai.

Valentin lenyelte az utolsó falatot, újra kézbe vett egy füzetet. Nézte a cérnaöltés pontos nyomát, ami összetartja az oldalakat, és ami hasonlatos volt ahhoz a finomsághoz, ahogy az asszony gondolkodott művein.

Valentin visszatette a füzetet, fölállt, s akaratlanul is megcsókolta az asszony ősz haját.

– Köszönök mindent! Hogy találok haza? – kérdezte, a mehetnék minden porcikájára átragadt.

– Ha kilép az ajtón, hazatalál – mondta és mutatta az asszony.

Valentin bízott benne.

Az ajtón át a lépcsőfordulóban találta magát, szemközt saját ajtajával. Megtorpant, de már elköszönt, nem fordulhat vissza Búth Kiwihez. Szóval ő az, gondolta Valentin, becsukta az ajtót, s mintha újra visszatérne az életbe, belépett a szobájába.

Az ablakok nyitva álltak, a levegő tiszta és friss volt, a nap ragyogva öntötte el a szobát, az utcán gyerekek játszottak egy hajlékony bottal.

Elérkezett az idő, gondolta Valentin. A szekrényből előhúzta a bőröndöt és a táskát. Úgy találta, a történet véget ért. Minden szál elszakadt vagy eltűnt, nincs miért tovább maradni.

Összepakolt, közben fölhívta az Alapítvány számát. Nem vette föl senki, az üzenetrögzítő sem kapcsolt be. Látta maga előtt, ahogy Flüelen és Malbum a telefon mellett újabb listán dolgozik, kit válasszanak a négyszáz ember közül, akit méltónak találnak a feladatra. Valentin úgy gondolta, nem oldott meg mindent, de a megoldások szintjében olyan helyekre keveredett, amihez itt már nem talál több anyagot.

Mikor összepakolt, szemben megállt a Friedrich-féle fával. A fény úgy esett rá, hogy a gyönyörűségtől kiszáradt a torka. Talán csak a fától akart búcsút venni, amit nyilván nem fog látni már soha. Kevés kis szavak, gondolta, de van valami erejük.

A kispárnát az ágyon hagyta.

Az utcán árnyak között és forrón lecsorgó napfényben húzott az állomás felé, a bőrönd görgői zümmögve kísérték. Szerette volna látni az arcokon, a rá leső szemek tükrében, hogy tudják, miféle nehéz és gyönyörű levegők forrnak a tüdejében.

Alkonyodott. Az állomás üvegépületén át a pénztár táblájára világított az alacsonyan szálló nap.

– Kérek egy jegyet Budapestre – mondta Valentin.

– Csak oda? – kérdezte a férfi, kezét a billentyűzeten hagyta.

– Igen, csak oda – mondta Valentin.

A férfi egy másik billentyűt nyomott meg.

Valentin a peronon várta az indulást. Órákat ült a padon és nézte, hogyan lesz körülötte mind sötétebb. Aztán begyúltak a neonok, kezdődött az éjszakai világítás.

A vonat olyan halkán érkezett elé, mint egy lift, amelyiknek vízszintes futását semmi nem akadályozza.

Fölszállt, lerakta a poggyászait, s várta, hogy kiszabaduljon belőle ez a forró és súlyos, nagy nyomású levegő.

Éjszaka elbóbiskolt, cserélődtek körülte az utasok. Nem érezte, hogy halad, csak az elfutó fényeket látta.

A kalauz ugyanaz a férfi volt, a szemüvege sem változott. Mintha nem telt volna azóta az idő, mindenki ugyanazt csinálta. Vajon vele történt valami? Hogy

értse ezt a pár hónapot, amit Windmühlében töltött? Vagy csak egyszerűen utazik, ahogy mások?

Mikor átlépte a magyar határt, nem érezte, hogy hazajött. Üres és íztelen volt körülötte minden, mintha rég eldobott ruhákat kellene próbálnia a tükörben. A magyar szavak kopogtak és doboltak a fején, de ő csak úszott a hangok között, mintha nem értené.

Budapesten átszállt a másik vonatra, ami hazafelé, vidékre indult vele. Most úgy érezte magát, mint egy titkos páncélszekrény, amiben elzárva élnek a kint hallott mondatok. A világ és a köztudott fönnálló harcban a világot támogasd! Abból dolgozz, amid van! És ott voltak Kiwi anyó mondatai a sikerről, az ötven példányban, barátainak gyártott füzetekről. Valentin úgy érezte, nem bírja magában cipelni ezt a sokféle értelmet, szétfeszítik a mellkasát és megfojtják, s férfi létére könnyekre fakad.

Otthon leszállt a vonatról, egyetlen ismerőssel sem találkozott. Most meg úgy tűnt, mintha vasból készült csónak lenne, amit ha vízre bocsátanak, azt várják tőle, hogy elsüllyed. Egyedül ő tudja, hogy a víz föntartja majd. Csak az eső ne kezdjen el zuhogni!

Fogalma sem volt, mit hozhat el abból, amit ott kapott, mit szabad majd itthon is kimondania. Mert onnan nézve nemlétezőnek tűnt Magyarország, s most ebbe a nemlétezőbe kell visszatérnie azzal a tudással, amit Windmühlében kapott. Úgy találta, éppen hogy hazajött, már kint is rekedt.

A félórás gyalogúton a bőrrönd úgy zörgött, mint Windmühlében. Ott állt a ház előtt, ahol a szobát bérelte. Főlnézett az emeleti ablakra, s elképzelte, mennyire másnak fogja látni a szobát, idegennek, sötétnek és kopottnak.

Fölszaladt a lépcsőn, a kulcs a bőrrönd alján hevert, becsöngetett.

A házvezetőnő kikémlelt az ablakon, aztán lassan, mintha pántok fognák vissza, kinyitotta az ajtót.

– Jó napot – mondta Valentin, s várta, hogy a házvezetőnő is üdvözlje.

– Jó napot – mondta hidegen, és még mindig nem állt el az útból. Úgy kiöltözött, hogy Valentin rá se ismert. Az arca kifestve, a haját soha nem látott magaságban hordta.

– Bejöhetek? – kérdezte Valentin csodálkozva. Az asszony zavarodottan állt félre az útból.

Valentin megindult a szobája felé, s akkor az asszony mintha mondott volna valamit.

Valentin könyökével lenyomta a kilincset, az ajtó magától kinyílt.

A szobában Ben ült az íróasztalnál, valamin piszmogott éppen.

– Micsoda meglepetés! Honnan tudad, hogy ma jövök haza? – mondta Valentin, visszanézett a házvezetőnőre, aki a körmét rágta az ajtóban. – Tán még kalácsot is sütött a kedvemért?

Valentin ledobta a táskákat, széttárta a karját, hogy átölelje Bent. Ben nehézkesen állt föl, mint akinek elgyöngültek lábai a hosszú ülésben. Arca fehér volt, élettelen.

Valentin átölelte, Ben a vállát paskolta.

Valentin Ben válla fölött kupacba rakott ruhákat pillantott meg a sarokban, fölismerte köztük egy régi kabátját.

– Mi van, el akartátok adni a ruháimat?

Se Ben, se a házvezetőnő nem akart megszólalni, végül Ben fogott bele.

– Azt hittük, kint maradsz végleg. Nem írtál mostanában.

– Nem igazán tudtam mit írni – mondta Valentin.

– Úgy döntöttem, hogy beköltözhet – mondta a házvezetőnő.

– Te, ide? – kérdezte Bent.

– Nem maradhattam otthon, ismered apámékat – mondta Ben.

– Azonkívül pedig szeretjük egymást – mondta a házvezetőnő.

– Hát ennek igazán örülök – mondta Valentin, széket húzott maga alá. Olyasmiről értesült, ami eddig ott volt az orra előtt, de még csak nem is sejtette.

Valentin kezébe temette az arcát, mintha minden gondolata a tenyerébe folyna a fejből. Mit is mondtak? Mit csináljak, mit támogassak? Miből dolgozzak?

Fáradtan emelte föl a fejét.

– És akkor én? – kérdezte Valentin, s érezte, mindenestül elsüllyed ebben az országban.

– Másik helyet kell találnia – mondta a házvezetőnő –, addig itt hagyhatja a holmiját.

– Nem, köszönöm – mondta Valentin, fölállt, a kijárat felé tartott a csomagokkal.

– És mit csináljunk a többi ruháddal, a könyveiddel? – kérdezte mély aggodalommal Ben.

– Dobjátok ki mindet a picsába – mondta csöndesen Valentin –, azok nem voltak kint velem, azok a ruhák föl se tudnák fogni.

Valentin kiült a folyó partjára, amit régen úgy szeretett. Most betont, földet és vizet látott, kiürült belőle a város. Autók zúgtak a háta mögött, gyerekek magyarázta az apja, hogy mi micsoda.

Talán ott Windmühlében, gondolta Valentin, be kellett volna fejezni az életem. Csak sajnós soha nincs bennem annyi erő.

A betonból kavicsot kapart elő, a víz felé hajította. Úgy tűnt el, hogy nem vert hullámokat.